

ST.

SANTA

FATHER

NOEL BABA

**ST. / SANTA / FATHER /
NOEL BABA**

NOEL BABA'NIN GERÇEK HİKAYESİ

YİĞİT

SAINTNICHOLASPROJECT.COM
SANTACLUSPROJECT.COM
NOELBABAPROJESİ.COM
SANTACLUS.KİM
SANTA.KİM

THETRUESTORYOFSAINTNICHOLAS.COM
THETRUESTORYOFSANTACLUS.COM
NOELBABAFİLM.COM
SAINTNICHOLAS.KİM
NOELBABA.KİM

NOELBABA

.COM.TR

**Sanatın yaşantıyla buluştuğu, yaşantının
tarih oluşturduğu projeler yapıyoruz...**

YİĞİT

**ST. / SANTA / FATHER /
NOEL BABA'NIN GERÇEK
HİKAYESİ**

YİĞİT YAYINLARI

**THE TRUE STORY OF
ST. / SANTA / FATHER
/ NOEL BABA**

ORHUN ŞEMİN / SERKAN YİĞİT

NOEL BABA'NIN GERÇEK HİKAYESİ

ISBN .....

Hazırlayan

Orhun Şemin / Serkan Yiğit

Proje Koordinatörü

Serkan Yiğit

Arşiv ve Fotoğraflar

Ebru Yiğit
Serkan Yiğit

Görsel Yönetmen

Onur Esgin

Çeviri

Cihan Yeşil

© 2014, Yiğit Holding – Grup - Medya

Bu kitabın Türkiye’de her türlü yayın hakkı, fikir ve sanat eserleri kanunu gereğince Yiğit Grup şirketine aittir. Tanıtım amacıyla yapılacak, kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yol ile çoğaltılamaz.

Yayımlayan

Yiğit Holding – Grup - Medya

Telefon ; +90 224 6666666 - +90 224 7777777 -

+90 224 88888888 – 444 9 948 (YGT)

Faks ; +90 224 3333333

Mail ; info@yigitgrup.com / info@yigitmedya.com

Web ; www.yigitgrup.com / www.yigitmedya.com

Baskı:

.....

Yiğit Kültür Ürünleri Danışma Hattı

444 9 948 (YGT)

Bu kitaba ve diğer tüm yiğit ürünlerini gönderim ücreti ödemededen adresinize teslim sipariş verebilirsiniz.

www.yigitstore.com

www.noelbaba.com.tr

Kutsal topraklarda bir inanç yolculuğudur Anadolu.

Evleriyle dost insanıyla sevecen bir kıyı kasabasında, bir dağ köyünde mola vermedir.

Arinna'dan Kibele'ye, Rea'dan Kutsal Bakire Meryem'e kadar ilahi ezgilerle ağlayan, ilahi ezgilerle gülendir.

Tarifsiz sevdaların, ölümden beter ayrılıkların şii-ridir Anadolu.

Devletler kuranların ve devletler yıkanların yazılmış ve yazılmamış tarihidir.

Delfoi'deki sunaktan İbrahim'e, Musa'ya sığınandır.

Olympos'ta yanan Shimera ateşinin efsanesi, Decius'un zulmünden kaçan "Yedi Uyurlar"ın destanıdır.

Bakire Meryem'in Aziz Yuhanna misali can yoldaşdır.

Yaz güneşi altında adaklar adayan, kış ayazında Nemrut'un sarayına sorgusuz sualsiz taht kuran-
dır.

Gün gelir Karadeniz'in gizemli dağlarında bir şaman rahibin peşine düşer pervasızca.

Gün gelir Tarsus'lu bir havari olur, Ephesos'tan sürgün edilir.

Myra'nın mür kokulu sokaklarında Aziz Nicholas'ın ayak izlerini arar kimi zaman da.

DİLİMİZ, GÖNLÜMÜZ, YOLUMUZ AÇIK OLA...

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Giriş

Birinci Bölüm

Saint Nicholas'ın Yaşadığı Coğrafya

İkinci Bölüm

Saint Nicholas'ın Yaşam Hikayesi

Üçüncü Bölüm

Sionlu Nicholas

Dördüncü Bölüm

Saint Nicholas'tan Santa Claus'a

Beşinci Bölüm

Saint Nicholas Kilisesi

Kaynaklar

GİRİŞ

Saint Nicholas, Patara`da doğdu, Myra`da (Demre) yaşadı.

O, Likya`nın bu gizemli kentinde yaşama veda etti.

9. yüzyılda Avrupa`nın tümü, onu “çocukların ve denizcilerin koruyucu azizi” olarak tanıyordu.

20 yüzyıla gelindiğinde ise, dünya onu Noel Baba ya da Santa Claus adıyla özdeşleştirmişti çoktan.

Nicholas, dünyada barışın, dostluğun ve yardımlaşmanın simgesi oldu.

Aziz Nicholas küçük yaşından itibaren dindar biri olarak yetiştirilmiş ve bütün hayatını Hristiyanlığa adanmıştı.

Nicholas, fakirlere verdiği cömert hediyeler ile tarihe geçmişti.

O, tüm varlığını ihtiyacı olanlara, acı çekenlere, hastalara yardım ederek harcamayı seçenlerdendi.

Nicholas, Noel Bayramı'nın, çocukların, kadınların, öğrencilerin, fakirlerin, denizcilerin, rehincilerin, tüccarların, bankacıların, fırıncıların, hakimlerin, mahkûmların, Bizans Katolik Kilisesi'nin, Yunanistan'ın, Rusya'nın, Sicilya'nın ve diğer çok

sayıda şehrin ve kiliselerin koruyucu azizi olarak kabul edildi.

Aziz Nicholas, hayatı boyunca ve özellikle öldükten sonra mucizeleriyle bilindiği için “mucizeler yaratan” unvanıyla da anılıyor.

Yaşadığı sürece, inancı ve halkı için mücadele etti. Ürkek biri değildi. Başkalarının gücü ve zenginliği karşısında asla boyun eğmedi.

Fikirleri ve yaşadıklarıyla bir model haline geldi. Bir inanç savunucusu olarak haklı bir saygı kazandı.

Saint Nicholas, dünyada yaygın olarak Noel Baba ve Santa Claus adıyla tanınıyor. Avrupa ülkelerinde Kris Kringle ve sadece ‘Santa’ olarak da bilinen Saint Nicholas, çocuklara Noel bayramından bir önceki gece, yani 24 Aralık gecesi hediyeler getirmesi ile ünlüdür. Ancak bazı Avrupa ülkelerinde çocuklar, hediyelerini Aziz Nicholas Günü olarak kabul edilen 6 Aralık'ta alır.

Nicholas'ın yaşam öyküsüne geçmeden önce, yaşadığı Likya coğrafyasında, doğup büyüdüğü Patara'da, piskoposluk yaptığı, hayata veda ettiği Myra'da ve bu kentin limanı Andriake'de kısa bir yolculuğa çıkalım.

BİRİNCİ BÖLÜM

**SAINT NICHOLAS'IN
YAŞADIĞI COĞRAFYA**

LİKYA

Yıl 1788... Amerika Birleşik Devletleri Federal Anayasası'nın hazırlanmasında önemli katkıları olan avukat Alexander HAMILTON, James Madison ve John Jay, bu anaya- sayı açıklayan ve federatif sistemi savunan bir dizi yazı hazırladı.

Bu yazı dizisi New York şehri gazetelerinde PUBLIUS imzası ile yayınlanmaya başladı. Bu üç enerjik insanın çalışmaları "The Federalist Papers" başlığı ile biraraya getirildi. 85 bölümden oluşan bu doküman Amerika Birleşik Devletleri federatif anayasasının yapı taşlarından birini oluşturdu. The Federalist Papers, zamanla modern politika literatürünün en önemli belgeleri arasında yer aldı.

The Federalist Papers'in 9. 16. ve 45. Bölümlerinde Likya Federasyonu'nun Amerika Birleşik Devletleri anayasasına örnek teşkil edecek başarılı bir antik uygulama olduğu savunuluyordu. Likya'nın federasyon modeli, bu belgeyle birlikte Amerikan eyalet sistemine temel oluşturacaktı.

Likya, Anadolu'nun güney batısında, Dalaman Çayı ile Antalya arasında kalan Teke Yarımadası'nda yer alır. Batısında Karia, doğusunda Pamphylia, kuzey doğuda Pisidia ve kuzeyde Phrygia ile çevrelenmiş olan bölge, Toros Dağları'nın uzantılarıyla örtülüdür.

Eşen Çayı, Alakır ve Karasu / Baş göz Çayı gibi büyük nehirlerce sulanan bölge, dağlar arasındaki yüksek verimli ovalarla ve sedir - servi ağaçlarının yetişebildiği yaylalarla kaplıdır

Profesör Ekrem Akurgal'a göre, yaklaşık 3.200 yıl öncesine tarihlenen Likya uygarlığı, bölgede 45 site devletiyle tanımlanır. Homeros'ün ünlü Ilyada'sında, Herodotos'un Tarih ve Strabon'un Coğrafya kitaplarında, anaerkil kültürleri, mezarları, özgün taş yapıları, ahşap işçilikleri ve tarihte kurulan ilk demokratik federasyonla anılır.

Bir mitolojik anlatıma göre, Zeus'un çocuklarını doğurmak için kısıkanç Hera'dan uzak bir yer arayan Leto, çocukları Apollon'u ve Artemis'i Likya'da dünyaya getirir.

Kurtların yol göstericiliğinde Xanthos kentine gelir ve çocuklarını bu kentin yanbaşında akan Xanthos nehrinde yıkar. İnanışa göre, o zamandan sonra bölgeye, Helence kurt anlamına gelen 'lykos' kelimesinden hareketle Likya adı verilir.

Bilim insanları, Likya adının Milattan Önce 2. bin-yılda yaşayan ve Doğu Akdeniz’de dehşet saçan korsan Lukka’lardan gelebileceğini söylüyor. Bu kavim, günümüzde Likyalıların atası olarak kabul ediliyor.

Lukka’lar, Mısır’daki Tel-el-Amarna tabletlerinde ‘deniz insanları’ olarak tanımlanmış. Mısırlı tarih yazıcılarından, Likyalıların Milattan Önce 13. yüzyılda Nil Deltası’na akınlar düzenlediğini öğreniyoruz. Bir yüzyıl sonra Likya’lıların bir bölümü ve Karya’lılar, Pamfilya’dan ve Kilikya’dan geçerek Güney’e göç edecek ve orada “Filistinli” adını alacaklardır.

Işığın ve aydınlığın tanrısı Apollon Patara’da doğmuş.
Kız kardeşi Artemis de bir Likya tanrıçası.

Likya’da, Apollon ve Artemis adına sayısız tapınak bulunuyor.

Babaları, tanrılar tanrısı Zeus.
Anneleri ise ay tanrıçası Leto...

Leto, “kadın” anlamına gelen bir isim.
Likya’nın toplumsal yaşamında kadının rolü büyük.

Uygarlığın, anaerkil bir düzeni var.
Likyalılarda miras bırakılırken kız çocuklar erkek çocuklara üstün tutulmaktadır.

Herodot yalnız Likyalılara özgü bir geleneği şöyle anlatır:

*“Likyalılar babalarının değil annele-
rinin adını alırlar. Bir Likyalı öbürü-
ne “kimlerdensin” diye sorsa, kendi
adından sonra annesinin adını ve so-
yadını söyler. Eğer bir kadın yurttaş,
bir kölenin damı altında yaşıyorsa
yasalar çocukları özgür sayar.”*

Likya, döneminin kehanet merkezi olarak biliniyor. Kehanet, Likya’da babadan oğula geçen bir ayrıcalık.

Likya’lı kahinler, kehanette bulunacakları zaman kayaların üstüne çıkar, Akdeniz’in mavi suların-
dan ilham alırlarmış.

Uzak ülkelerden krallar, soylular ve halktan in-
sanlar, danışmaya gelirmiş Patara’nın, Myra’nın
kahinlerine...

Likyalılar, Tunç soylulara benzemiyor. Barışçı in-
sanlar. Bununla birlikte kentlerini çok iyi savun-
dukları biliniyor. Hatta, tarihe “kalkamı kullanan
ilk uygarlık” olarak yazdırmışlar adlarını.

Milattan Önce 333 yılında Büyük İskender bölge-
ye geldiğinde, bazı Likya şehirleri kendi istekleriyle
onun egemenliğini kabul etti.

İskender ve ardıllarının yönetimi, bölgede
Helenik etkilerin arttığı, kaya mezarlar yerine lahit
mezarların yaygınlaştığı ve federatif Likya birliğinin
geliştiği bir dönemi yansıtmaktadır.

Milattan Önce 197’de Seleukos Kralı III.
Antiokhos tarafından yönetilen Likya, yedi yıl son-
ra Romalılar tarafından ele geçirildi ve Rodos yöne-
timine bağlandı.

Bağımsızlıklarına düşkün Likyalılar Roma
Senatosu’nda Rodos yönetimine itiraz etti. Bu mü-
cadele tam 23 yıl sürdü.

Milattan Önce 167 yılında Roma tarafından özgür
ilan edilen Likyalılar, bu yıllarda Likya Birliği’ni
tam olarak kurmayı başarmıştı.

Antonius ve Octavianus, Milattan Önce 42’de
Brutus’u yenilgiye uğrattığı zaman Likya’nın ege-
menliğine dokunmadı.

Likya, 43 yılında Roma İmparatoru Claudius tara-
fından özerk bir eyalet olarak imparatorluğa dahil
edildikten sonra daha da gelişip zenginleşti.

Strabon, Likyalıların Roma döneminde bile bağımsız kalabilmesini iyi yönetim tarzına bağlar. Coğrafya kitabında Likya'nın federatif devlet yapısını ayrıntılı bir şekilde anlatır.

Strabon'un yazdıklarına göre oy hakkını paylaşan 23 şehir, uygun gördükleri bir şehirde genel kongreyi toplardı. Bu şehirlerin en büyüklerinin üçer, diğerlerinin ise birer veya ikişer oyları vardı.

En büyük şehirleri Xanthos, Patara, Pinara, Olympos, Myra ve Tlos olarak sayan Strabon, kongrede 'Likyarkh' denilen bir yöneticinin, birliğin diğer memurlarının ve adalet kurulunun seçildiğini anlatır.

Bu seçilmiş yöneticilerden oluşan temsili yönetim sisteminin antik çağda başka bir örneği yoktur.

Roma yönetimi, Likyalıların birliklerini güçlendirdiği, refahlarını artırdığı, buna karşılık özgün kültürlerinin Romalılaşma eğilimine girdiği bir dönem ifade eder. Ticaretin gelişmesi ve zenginliğin artmasına karşılık kamu alanında ve özellikle hukukta Roma etkileri gözlenmektedir.

Bu dönemde oluşan Likya zenginleri, cömertlikleri ve yardımseverlikleri ile dikkati çekmektedir. Bunlardan biri olan Rhodiapolisli Ophramos, kendi cebinden harcayarak Xanthos, Thlos ve Limyra tiyatrolarını inşa ettirmiş ve 60 kadar anıtın dikilmesini sağlamıştır.

Likyalılar, bağımsız ve özgün bir ulus kimliğini Hıristiyanlık döneminde de sürdürebildi. Patara doğumlu Myra Piskoposu St. Nicholas, çocukların, çaresizlerin ve mağdur olanların koruyucusu olarak büyük bir ün yaptı. Adına sayısız mucize atfedildi. Kişiliği çevresinde oluşan kültür, İtalyan denizciler tarafından Orta Çağ'da Avrupa'ya taşındı.

Likya, 7. yüzyılda başlayan Arap akınları sonucu gerileme dönemine girdi. Likya şehirleri bu tarihten itibaren küçük kasabalara dönüştü.

Ancak Likya uygarlığının toprağa işlediği yaşam biçimi yöre kültürü üzerinde bugüne dek varlığını korumayı başardı. Alınan her solukta, üretkenliğin her hücresinde ve binlerce yıl boyu Poseidon'a meydan okuyan Likya kadınlarının, onların koruyucu azizi Saint Nicholas'ın bereketli ellerinde...

PATARA

Patara, Antalya il sınırları içinde, Kaş ilçesi Kalkan beldesi yakınlarındadır. Xanthos vadisinin güney-batı ucunda bulunan kent, deniz kıyısında, uçsuz bucaksız bir kumsalın hemen yanibaşında yer alır.

Bir Antik Likya kenti olan Patara, Likya Birliği'nin başkentliğini yapmıştır. Likya'nın üç oy hakkına sahip altı kentinden biridir. Birliğin toplantıları Patara'da bulunan meclis binasında yapılmıştır.

Zeus'un oğlu Tanrı Apollon'un Patara'da doğduğuna inanılır. Antik Yunan mitolojisinde, ışık tanrısı olan Apollon, kendini güneş ile göstermektedir. Güneşin, ışığın ve aydınlığın tanrısı Apollon, aynı zamanda müziğin ve güzel sanatların koruyucusudur. Likyalılar Apollon'a bağlı ışık soylular olarak tanınıyor. Likya ise "Işık Ülkesi".

Likya'ya başkentlik yapan Patara, aynı zamanda bir ticaret merkezidir. Sadece Likya'nın değil, bütün antik devirlerin en önemli kentlerinden biri sayılmaktadır. Patara, bereketli Xanthos Vadisi'nde denize açılacak tek liman olması nedeniyle tarih boyunca önemini yitirmemiştir.

Hititçe'de Patar, Likya dilinde Pttara olarak anılan kentin M.Ö. 11. yüzyılda bir yerleşim alanı olarak kullanıldığı yapılan kazılar sonucu ele geçen somut verilerle kesinleşmiştir. Kentin adının geçtiği en erken yazılı belge ise, Yalburt'taki MÖ 13. yüzyıla tarihlenen kaynak tapınağının Luvice hiyeroglif yazıtıdır.

400 metre genişliğinde ve 1600 metre derinliğindeki Patara limanının, depremler, sel felaketleri ve kuvvetli rüzgarlar sonucu kumla dolmaya başlaması, zaman içinde Patara'nın giderek önemini yitirmesine neden olur.

Patara'daki kalıntıların en görkemlilerinden biri, Roma Zafer Tak'ı (Mettius Modestus)'dır.Yapı, 1. yüzyıl sonlarına tarihlenir.

Tepeyedoğru görülebilecek kalıntılar arasında Bizans bazilikası ve kutsal alanlar bulunmaktadır. Bölgede keşfedilen tarihi deniz fenerinin, bilinen en eski deniz feneri olduğu düşünülmüyor

Patara, Bizans Dönemi'nde de önemli bir kent konumundadır. 'Noel Baba' olarak da bilinen Saint-Nicholas, Patara'da doğmuştur. Hz. İsa'nın havarilerinden Saint Pavlus, Roma'ya gitmek için Patara'dan gemiye binmiştir.

Patara, erken Hıristiyanlık döneminde piskoposluk merkezi olmuştur. İmparator Konstantin'in de katıldığı İznik Konsili'nde bulunan ve Lykia adına imza yetkisi taşıyan tek din adamı Eudemos, o dönem Patara Piskoposu'dur.

Piskopos Eudemos'un mezarı, 2011 yılında yapılan kazılar sonucu, 35 Hıristiyan mezarıyla birlikte bulundu. Arkeologlar, Hıristiyan mezarlığının 4. ve 7. yüzyıl aralığına tarihlendiğini saptadı.

*“Tanrı’nın hizmetkari, kudretli
Nicholas’ın üç kez kutsanmış, mür so-
luyan şehri...”*

*İmparator Constantinus
Porphyrogenitus (945-959)*

İnsansız evlerinde hüznün ve umudun ortak adıdır
Likya. Krallara yol gösteren sırrı çözülmemiş bir
kahindir. Bir eski zaman kralının dağ yamaçlarına
oyulmuş kaya mezarıdır.

İşte ölümü değil, yaşamı çağrıştıran gizemli kaya
mezarlarıyla Myra... Saint Nicholas’ın kutsadığı
kent...

MYRA - DEMRE

Likya inancına göre, yükseğe kurulan mezarlar,
ölenlerin gökyüzündeki tanrılara daha yakın olma-
sını sağlarmış. Likya halkının, bu dik yamaçlara
tırmanıp herbiri sanat eseri değerindeki lahitleri
kayalara nasıl işlediği ise hala sırrını koruyor.

Myra, 4. yüzyılda, Nicholas’ın piskoposluğu döneminde
Likya’nın en önemli kentlerinden biriydi.
50.000 nüfuslu Myra, Andriacus Nehri yakınında,
Andriake limanının 3 km doğusunda yer alıyordu.
Ünlü coğrafyacı Strabon, Artemidoros’tan yaptığı
alıntıda Andriake’den söz etmez, ama Myra’nın denizden
20 stadia (1 stadia, yaklaşık 200 metredir)
içeride, yüksek bir tepe üzerinde olduğunu söyler.

Myra adının Helen öncesi yer adlandırmaları içinde, her hangi bir karşılığı henüz belgelenmemiştir. Bölgeyi 1946 yılında araştıran G. Bean'e göre, Myra kent adının kökeni belirsizdir.

Bean, bilinmeyen bir Likya adının zamanla biçim değiştirerek "Myra"ya dönüşmüş olabileceğini söyler. Xanthos stelinde görülen, Likya dilindeki "muri / murei / murenş veya murenedi" sözcüğünün Myra yer adıyla aynı olma olasılığı söz konusudur.

Önce Myra'ya daha sonra Demre'ye dönüşmüş olabilecek "Myrrh veya Muri" sözcüğü, ünlü Myra yağının üretildiği mersin bitkisinden (Commiphora Myrrha) geliyor olabilir.

Efsaneye göre Myrrha, Kıbrıs Kralı Kinyras'ın kızıdır. Belki itaatsizliği, belki de güzel yüzünün getirdiği övünçlüğü nedeniyle tanrıça Aphrodite'nin lanetine uğramıştır. Sıra dışı bir kız olan Myrrha, günün birinde dadısının kurduğu bir düzenle babasının yatağına girer. Kral Kinyras, yanında yatan kadının kendi kızı olduğunu görünce çılgına döner ve kızının üstüne yürüyüp onu öldürmek ister. Ama tanrılar kıza acır ve onu babasının elinden kurtararak "myrrh" ağacına çevirir. Myra adının bu ağaçtan geldiğine inanılır.

Yazılı kaynaklar M.Ö. 1.yüzyıldan itibaren Myra'dan bahseder. Bununla birlikte kaya mezarları ve sikkeler, şehrin en az M.Ö. 5 yüzyılda var olduğunu gösterir.

Strabon'un söz ettiği 6 büyük Likya kentinden 4'ü, Xanthos, Patara, Tlos ve Pınara, Batı Likya'da, Xanthos vadisinde yer alır. Buna karşın Orta Likya'nın 3 oy ayrıcalığına sahip tek kenti Myra'dır. Bu durum, Doğu Likya'daki 3 oy hakkına sahip Olympos gibi, kendi bölgesinde politik oluşturma açısından lider kent özelliği taşıdığını gösterir.

Şehrin içinden geçen Demre Çayı (Myros), kentte deniz ticaretini geliştirmiştir. Ancak deniz yolunun açıklığı, korsan baskınlarına neden olmuştur. Bu nedenle Myra'lılar, Andriake Limanı'nda, nehrin ağzına bir zincir gererek bu baskınları durdurmaya çalışmışlardır.

M.Ö. 42.'de Sezar'ı öldüren Brütüs asker toplamak için Likya'ya gelmiş, Xanthos'u aldıktan sonra Komutan Lentulus'u para toplamak üzere Myra'ya göndermiştir. Myra'lılar şehri savunmaya çalışmış, ama Komutan Lentulus, nehrin ağzına gerilen zincirleri kırarak şehre girmeyi başarmıştır. M.S. 57'de ise Aziz Pavlus, kutsal Anadolu yolculuğu sırasında Myra'ya uğramıştır.

İkinci Theodosios (408-450) zamanında Likya bölgesinin başşehri olan Myra, bu tarihten itibaren bölgenin metropolitliği misyonunu üstlendi. Bu dönemde Myra, Lykia'lı zenginlerin cömert bağışlarıyla uygar ve görkemli bir şehir haline geldi. Roma çağında, Myra ile Limyra arasında tarifeli gemi seferleri yapıldığı da bilinmektedir.

Myra, Nicholas'ın piskoposluk yaptığı yer olmasından dolayı, 5. yüzyıldan 14. yüzyılın sonuna kadar Likya bölgesinin metropolisi olmaya devam etti. Myra, Nicholas'ın ölümünden sonra popüler bir hac merkezi haline geldi. Hıristiyanlığın başlangıcından itibaren, dini açıdan Likya'nın en ünlü ve önemli kentinin Myra olduğu söylenebilir.

529 yılında, 1. Justinianus döneminde meydana gelen ve tüm Orta Likya'da alt üst eden şiddetli deprem Myra ve Andriake'yi de etkilemiştir. Suriye kökenli bir Hıristiyan olan Ioannes Malalas, 529 yılında yaşanan deprem sonrası, çok sayıda yapının inşa edildiğinden söz eder. Saint Nicholas Kilisesi'nin ilk yapımı da bu döneme tarihlenir.

8. yüzyılda başlayan Arap akınları, depremler ve sel felaketleri şehrin defalarca yıkıma uğramasına neden oldu. 1034 tarihinde Arapların yaptığı deniz hücumlarında Aziz Nicholas Kilisesi yıkıldı. 11. yüzyılın başlarında şehir, dev bir alüvyon tabakasının altında hapsolmüştü.

1087 yılında, Aziz Nicholas'ın kemiklerini Bari'ye götürmek için gelen denizciler, zorlukla kıyıya çıkmıştı. Liman, kumun altında kaybolmak üzereydi. Tıpkı benzer bir felakete uğrayan Patara gibi.

1071 yılında Malazgirt Savaşı ile Türklerin Anadolu'da girişi üzerine, Hıristiyan halk Myra yakınındaki Kale'ye sığınmış ve olası bir tehlikeye karşı önlem almıştı.

12. yüzyılın sonlarına doğru, Selçuklu Sultanı 2. Kılıç Arslan'ın Bizans ordularını yenmesiyle birlikte Likya bölgesi Türkmenlere açıldı. 1260 yılına kadar tüm Likya Türklerin yönetimi altına girdi. Ancak, Myra kentindeki dini işleyiş devam etti.

14. yüzyılda Türklere karşı harekete geçen Kıbrıslı Pierre de VLusignan, kente girmeyi başardı ve Saint Nicholas'a ait bir ikonayı ele geçirdi. İkona, Lusignan tarafından Kıbrıs'a götürüldü ve Magosa'da bulunan Saint Nicholas Katedrali'ne kondu.

Adı bilinen son Myra Piskoposu, 1383 – 1394 yılları arasında görev yapan Mattaeus idi. Bu dönemden sonra Myra, piskoposluk merkezi ünvanını kaybetti. Myra, 14. yüzyıl sonuna dek, piskoposluk merkezi ünvanını taşısa da, 15. yüzyıldan itibaren piskoposluk listelerinden tamamen silindi.

ANDRIAKE

Andriake, Myra'nın, ya da bugün bilinen adıyla Demre'nin limanı, Akdeniz'e açılan kapısıydı. Özellikle Roma döneminde deniz ticareti açısından önemli bir liman kenti konumundaydı.

Andriake kent tarihi, Likya ve bağlı olduğu Myra tarihiyle birlikte anlatılabilir. M.Ö. 3. binyıla tarihlenen Bronz Çağı yerleşimcilerinin varlığı, Geli-donya – Uluburun batıkları ve Likya'ya ilişkin diğer veriler, Myra ve dolayısıyla liman yerleşimi Andria-ke'nin bu dönemlerde yerleşim bölgesi olarak kul-lanıldığını düşündürür.

Andriake'ye dikilen Likya Birliği Gümrük Yasası-nı içeren bir yazıt, Myra'nın Helenistik dönemdeki önemini Bizans İmparatorluğu döneminde de sür-dürdüğünü vurgulamaktadır. Tartışmalı olmak-la birlikte, kent kazılarında, İmparator Nero'nun onurlandırıldığına dair bir yazıt da bulunmuştur.

Myra ve Limyra arasında düzenlenen ve Anadolu kıyılarında örneği çok az görülen tarifeli gemi sefer-leri bu limandan yapılmıştı. Kudüs ve Mısır'a giden gemiler de mutlaka Andriake'den geçmekteydi.

Aziz Pavlus, 53-57 yıllarında, 3. misyonerlik se-yahati sırasında Myra'ya uğramış, 60-61 yilla-rında ise, Roma'ya tutuklu olarak götürülürken, Andriake'de, İtalya'ya buğday taşıyan bir gemiyे nakledilmiştir.

Hadrianus dönemi, Andriake için imar faaliyetlerinin en yoğun yaşandığı dönem olmuştur. Andriake ve Patara'nın korunaklı limanları, özellikle imparatorluğun Mısır'dan ihraç ettiği tahılın güvenli bir şekilde taşınması ve korunmasında önemli rol oynamıştır.

Limana gelen tahıl, Granarium denilen dev silolarda korunmuş ve depolanmıştır. Patara ve Andriake'de inşa edilen Granariumlar, Roma devletinin söz konusu kentlere güvenini göstermektedir.

Myra'nın 5. yüzyılın başlarında Likya'nın başkenti ilan edilmesiyle birlikte, Andriakede bölgenin ana limanı haline gelmiştir. Hac yolculukları ve buna bağlı olarak liman yoğunluğunun artması nedeniyle, Andriake'de büyük bir imar faaliyetinin başladığı düşünülmektedir. Andriake'de bulunan 6 kiliseden 5'i bu döneme tarihlenir.

Bir sonraki bölümde söz edeceğimiz Sion'lu Nicholas'ın (6. yüzyıl) ölümünün ardından yazılan "Vita Nicolai Sionitae", Andriake'den de söz eder. Bu belge referans alındığında, Sion'lu Nicholas'ın kutsal topraklara doğru iki kez seyahate çıktığı ve 6. yüzyılda Andriake Limanı'nın aktif olduğu anlaşılır.

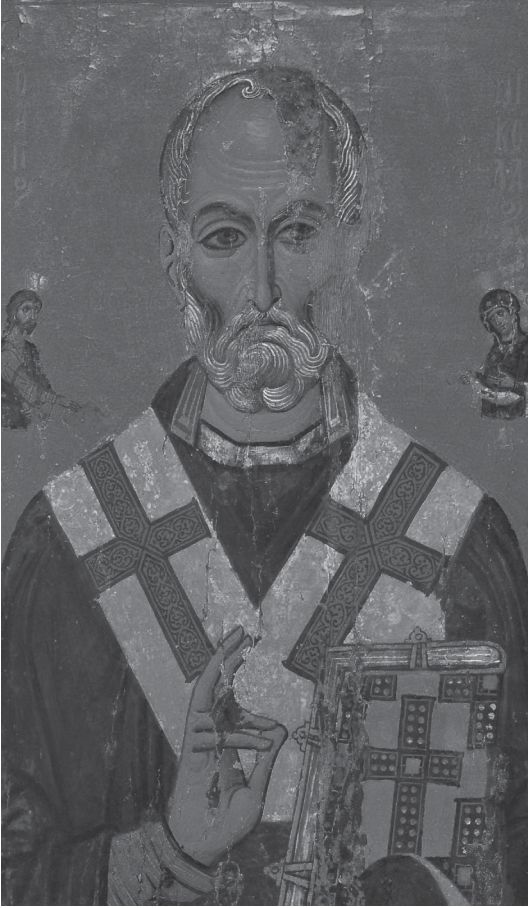
I. Justinianos döneminde iyice önem kazanan Andriake, 7. yüzyıldan itibaren Arap akınları ve art arda gelen depremlerden etkilenmiş, Myra'da olduğu gibi büyük oranda terk edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

**SAINT NICHOLAS'IN
YAŞAM HİKAYESİ**

Bütün dünyada Noel Baba veya Santa Claus olarak tanınan Aziz Nicholas, Türkiye'nin Akdeniz kıyılarında, önemli bir Likya kenti olan Patara'da doğdu.

Nicholas "göğün bir hediyesi, ana-babasının dualarının ve sundukları adakların bir meyvesi, yoksulların kurtarıcısı" olarak dünyaya gelmişti.

Doğum tarihini tam olarak gösteren bir belge bulunamadı. Ancak Aziz Nicholas'ın olası ömür süresini göz önüne alan din kaynakları, yaklaşık olarak 270'lı yıllarda doğduğu sonucuna varmıştı.

Aziz, Patara kentinde yaşayan, tanınmış ve varlıklı bir Hıristiyan ailenin çocuğuydu. Tarihi veriler kesin olmamakla birlikte, babası Epiphanius, annesi Johanna adını taşıyordu.

"Göğün hediyesi" olan bebeğe Nicholas adını koydular. Nicholas Yunanca'da "kazanan insanlar" anlamına geliyordu.

Doğumundan hemen sonra ayağa kalkması ve yürümesi, Nicholas'ın ilk mucizesiydi. Kalan günlerde, diğer bebekler gibi normal süt emerken, Çarşamba ve Cuma günleri güneş battuktan sonra sadece bir kez süt emiyordu.

İnanışa göre, çocuk yaşlarında inşa halindeki bir kilisenin yıkılmasıyla enkaz altında kalan Nicholas, annesi ağlayıp inerken, üzerine yığılan taşların altından sağlam olarak kurtulmuştu.

Küçük Nicholas, çok erken yaşta, anne ve babasını bir veba salgınında kaybetti. Onu Patara piskoposu olan dayısı Nicholas büyüttü. Delikanlılık çağında dine yönelen Nicholas, dayısının yönlendirmesiyle önce diakon (rahip yardımcısı), daha sonra da rahip oldu.

Ailesini kaybettikten sonra büyük bir servetin tek mirasçısı olan Nicholas, servetini yoksullara yardım için harcamaya karar vermiş, kendini İsa'ya adanmıştı. Ebeveynlerinden kalan büyük mirasın hepsini fakirlere ve muhtaçlara dağıttı.

Nicholas, erişkin yaşa geldiğinde, hacı olmak üzere Kudüs'e doğru yola çıktı. Andriake Limanı'ndan yola çıkan Nicholas, dönüş yolunda fırtınaya tutulan gemiyi dualarıyla batmaktan kurtardı.

Ardından denize düşerek boğulan bir denizciyi de diriltten Nicholas, bu mucizesi üzerine "denizcilerin koruyucu azizi" olarak kabul edilecekti.

NICHOLAS DALGAYI DURDURUYOR

(Vita Nicolai Sionitae: 27-31)

Günün birinde, Aziz Nicholas, Kudüs'e gitmek için bir Mısır vapuruna binmişti. İsa Mesih'in o kutsal mezarını ziyaret etmek ve inzivaya çekilmek istiyordu.

O gemide birçok Hıristiyanla birlikteydi. Çoğu, o kutsal yerleri ziyarete ve ibadete gidiyorlardı.

Kudüs'e vardığı vakit Kutsal Topraklar'ı ziyaret edip dua etti. Kutsal Mezar'ı, acılı Golgota'yı ve İsa Mesih'in ayaklarının bastığı her yeri ziyaret etti.

Aziz Nicholas orada kalmak istedi. Ancak, Tanrı'nın bir meleği gece vakti gelip vatanına dönmesi için ona emir verdi.

Dönüş için gemiye binen Aziz Nicholas, rüyasında şeytanın geminin direğindeki ipleri kestiğini gördü. Sabah uyanır uyanmaz, tayfalara şöyle dedi:

"Bugün bizi büyük bir dalga bulacak ve çok sıkıntı çekeceğiz. Ancak siz hiç korkmayınız.

Siz Tanrı'ya dua edin. O bizi dalgalardan koruyacaktır."

Aziz Nicholas bunları söylediğinde, gökyüzünü kapkara bir bulut kapladı. Sonra da kuvvetli bir rüzgâr çıktı ve deniz adamakıllı kabardı. Herkes şaşırıp kaldı. Ölümü bekliyorlardı.

Herkesin gözü ve ümidi Aziz Nicholas'taydı. Ondan rüzgârı durdurup bu zor ana son vermesi için Tanrı'ya dua etmesini istediler.

Aziz Nicholas, Tanrı'ya dua etti. O vakit rüzgâr durdu. Deniz sakinleşti. Vapurun içindekiler sevindiler ve bu zor andan kurtuldular.

Ancak, o büyük fırtına anında, denizcilerden biri, ipleri bağlamak için gemi direğine tırmanmıştı. Direktin inerken güverteye düştü ve orada canını kaybetti.

Aziz Nicholas, gemidekilerin dalga durduğu için sevindiğini, fakat bir denizcinin ölmesine üzüldüklerini gördü. O vakit, o denizcinin yeniden dirilmesi için Tanrı'ya dua etti.

Ve, mucize oldu! Ölmüş olan denizci, sanki hafif bir uykudan uyanırcasına yeniden nefes almaya başladı.

Karaya vardıkları zaman, herkes Aziz Nicholas'ın mucizelerinden söz ediyordu. O zaman, hastalığı olan insanlar Aziz Nicholas'a gitti. Nicholasonları tedavi ediyordu. Gündüz gelenleri akşama kadar iyileştiriyordu.

Nicholas, bir süre sonra Patara'nın komşu kenti Myra'ya göç etti.

Myra Başrahibi ölmüş, ancak yerine geçecek kişi üzerinde anlaşma sağlanamamıştı.

Tanrı buyruğuna uyularak, sabah kiliseye ilk gelen kişinin piskopos olması kararlaştırıldı.

Kiliseye ilk gelen kişi, Aziz Nicholas oldu.

NICHOLAS'IN MYRA
BAŞRAHİPLİĞİ'NE SEÇİLİŞİ

Patara yanında, Myra denilen bir şehir vardı. O şehrin başrahibi öldüğü zaman, yerine güzel ve lâıyk bir piskopos arıyorlardı. Myra bölgesinin din adamları bir araya gelerek piskopos tayini konusunu ele aldılar. Herkes fikrini söyledi.

Ancak, orada olan piskoposlardan bir tanesi kalkıp şöyle dedi:

“Ey aziz cemaat! Beni dinleyiniz. Tavsiye ettiğimiz bu kişiler, bizim açımızdan iyidirler. Ancak, Tanrı'ya da bir yalvaralım, bakalım Tanrı kimi seçecektir!”

Piskoposlar bunları duydukları vakit çok memnun kaldılar.

O gece, herkes, kimin uygun ve lâıyk olduğunu göstermesi için Tanrı'ya yalvardılar.

O gece, herkes uykusunda aynı rüyayı gördü.

O gece, Tanrı'nun meleğinin gelip onlara şöyle dediğini gördüler:

“Piskoposlar, niye yoruluyorsunuz? Lâıyk olan piskopos sizin yanınızdadır. Şimdi kiliseye gittiğiniz zaman, akıllı ve dindar bir kişinin geldiğini göreceksiniz. Onun adı Nicholas'tır. Onu Metropolit yapasınız. O kişi, Tanrı'nun istediği şekilde halkı idare etmeğe-gütmeğe lâıyk adamdır.

Gerçekten de, sabah kiliseye gittikleri vakit, birbirlerine ne gördüklerini anlattılar ve meleğın kendilerine işaret etmiş olduğu kişiyi görmek için beklemeye başladılar.

Düşünceli bir durumda beklerken, ibadet etmek için bir kişinin kiliseye girdiğini gördüler. O kişi Nicholas idi. O zaman, kendilerine böyle bir din adamı veren Tanrı'ya şükrettiler. Onu piskopos olarak tayin ettiler ve halka şöyle dediler:

“Kardeşler, Tanrı tarafından gönderilen bu din adamını kabul ediniz.”

Artık Aziz Nicholas, ruhunu eğitmek için çok çalışıyordu. Acı çekiyor, sabahlara kadar uyumuyor, oruç tutuyor ve dua ediyordu.

Hayırseverlik faaliyetleri şimdi daha da büyümüştü. Yaptıklarının, en yakınları tarafından bile bilinmemesine özen gösteriyordu. İmareti, misafir evi, hastane ve daha birçok hayır kurumu yaptırdı.

Nicholas, sakin, uysal, alçakgönüllü ve temiz ruhluydu. Ancak, gerektiği yerde ve zamanda, lâzım olan ciddiliği de gösteriyordu. Küstahlık ve kabalık edenlere, ruhanî bir önder olarak sertlik göstermeyi de biliyordu.

Birçok defa, dul kadınları, öksüzleri ve kimsesizleri desteklemek için, haksızlık eden zenginleri korkutmayı ve onları kontrol etmesini biliyordu. Fakat, onlar o kadar çoktular ki, insan bunları anlatamaz.

Üçüncü yüzyıl, Roma İmparatorluğu için bir kriz yüzyılıydı. Yönetim sorunları büyük çatışmalara yol açmış, sonunda “Tetrarşi” denilen dörtlü yönetim modeline geçilmişti. 285 yılında iktidarı ele alan Diocletianus, Roma İmparatorluğu’nun dört liderinden biriydi.

Ateşli bir pagan olan Diocletianus (245-313) başlangıçta bir süre hoşgörü gösterdiyse de imparatorluk içinde sayıları sürekli artan Hıristiyanlardan rahatsızdı. Bu nedenle onları Nero’dan beri görülmemiş bir şekilde cezalandırdı.

Dini liderler tutuklanıyor ve idam ediliyordu. Dinlerini inkâr etmeyen ve paganlığa dönmeyen tüm Hıristiyanların öldürülmeleri için fermanlar çıktı. Bu durum, tarihte Hıristiyanların maruz kaldığı en büyük zulümlerden biriydi

Aziz Nicholas, İmparator Diocletian zamanındaki Hıristiyan kıymında, mahkemelerde onları savundu, işkenceye alınanları veya ölümle cezalandırılanları cesaretlendirdi, kalan ailelere sahip çıktı.

Sonunda Nicholas da tutuklandı ve hapse atıldı. Daha sonra mahkeme edilmek için Konstantinapolis’e (İstanbul) götürüldü. İşkencelere tabi tutuldu.

NICHOLAS HAPSE ATILYOR

Takriben 300 yılında, iki vahşi canavar, iki Hıristiyan düşmanı imparator, Dioklitanos ve onun damadı olan Maksimianos vardı.

Bunların ikisi Hıristiyanlara karşı çelikmez acılar yaşatan bir savaş açtılar.

Onların üstüne sert, insanlık dışı davranan, zalim yöneticiler yolladılar. O zalimler diyorlardı ki:

“Her kim Hıristiyan olup da İsa Mesih’i inkâr edecek olursa, o kişi İmparator’dan büyük şerefler alacaktır! Kim ki, Hıristiyan olup Hıristiyan kalmaya devam edecek olur da putlara saygı göstermezse, o kişi büyük ceza ve çilelere maruz kalacaktır.”

Birçok Hıristiyan, Hıristiyanlığı ikrar ediyor ve korkunç çilelerle can veriyordu. Ne yazık ki, bazıları korkularından İsa Mesih’i inkâr ediyor ve putlara kurban kesiyorlardı.

Bazıları da korkuyorlardı ama yine de İsa Mesih’i inkâr etmek ve putlara kurban kesmek istemiyorlardı.

Bunlar dağlara çıkıyor ve mağaralara sığınıyorlardı.

İmparatorun emirnameleri Myra'ya, Aziz Nicholas'ın piskoposluğuna da ulaştı. Kent yöneticileri Aziz Nicholas'ı yakaladılar. Ona eziyet ettiler ve sonra da onu uzak bir yere sürgün edip diğer Hristiyanlarla hapishaneye koydular.

Hapishanede Aziz Nicholas kendi arzusuyla bu çilelere katlanmayı istiyordu. İsa Mesih'in dini için, her çeşit fedakârlığa, açlığa, susuzluğa ve işkenceye rıza gösteriyordu.

Çok uzun zaman hapishanede kaldı. Tam altı yıl. Hapishanede yaptığı konuşmalarla, Hristiyanların, dinlerine bağlı kalmaları tavsiyesinde bulunuyordu.

O zalim ve dine saygısı olmayan İmparatorlar öldükleri vakit, bilindiği üzere, Azize Eleni'nin oğlu ve ileri derecede Hristiyan olan Megas (Büyük) Konstantinos, İmparator oldu. O, tahta geçer geçmez, tüm hapisha-

nelerdeki Hristiyanların salverilmeleri emrini verdi. Hapishanelerde olan bütün Hristiyanlar tahliye edildi ve onlarla beraber Aziz Nicholas da dışarı çıktı.

Manevî evlâtlarına geri dönen o dini lider, yine Myra piskoposluğunu eline aldığı zaman, bölge halkının sevinci tasvir edilemeyecek kadar çoktu.

Binlerce halk, kadın, çocuk ve din adamı onu karşılamaya çıktılar. O zaman Aziz Nicholas sevinç gözyaşları dökerek aşağıdaki şu tevazu dolu sözleri söyledi:

“Keşke bu dinî lider, böyle bir cemate birazcık olsun lâyük olabilseydi.”

1 Mayıs 305'te Diocletianus, konumundan feragat etti. Dörtly yönetim modeli, bu olaydan 1 yıl sonra terk edildi. Roma İmparatorluğu'nda artık Konstantin Hanedanı dönemi başlamıştı.

Konstantin'in imparatorluğu döneminde hayat, Hıristiyanlar için büyük ölçüde değişmişti. Hıristiyanlar artık inançları gereği hapsedilmiyordu. Zulmün yerini ibadet özgürlüğü ve hořęr almıştı.

311 yılında, Hıristiyanlara yönelik zulme resmen son verildi. Konstantin 313 yılında, Milano Fermanı'yla Hıristiyanlığı yasal hale getirdi.

Diocletian zamanında tutuklanan Hıristiyanlar evlerine döndü. Myra Piskoposu Nicholas da onlardan biriydi.

Dönemi boyunca hem Roma'nın çok tanrılı inanç sistemine hem de yeni Hıristiyan dinine sayęı gösteren I. Konstantin, sikkelerinde Apollon gibi Roma tanrularına yer vermekten, hatta kimi zaman kendisini "Güneş Tanrı Sol Invictus" şeklinde resmetmekten de kaçınmamıştı.

Roma kaynaklarında, I. Konstantin'un hayatı boyunca Hıristiyan olmadığı, ölüm dřęindeyken vaftiz edildiği söylenmektedir.

NICHOLAS PAGAN TAPINAKLARINI YIKIYOR

Büyük Konstantinos zamanında yeni kiliseler inşa edilmeye başlandı. Fakat, Myra'da da, diğer yerlerde olduğu gibi putperest sunakları ve putperest ibadet yerleri mevcuttu.

Bunlar, şeytanların gerçek yuvaları ve oturma yerleriydiler.

Ne yazık ki, insanlar da, Tanrı'ya ibadet edecekleri yerde, şeytana ibadet ediyorlardı. Hem orada hem de diğer yerlerde insanlar şeytana tapmaya mecbur kınılıyordu.

Aziz Nicholas, bu tapınakları sadece duasıyla yerle bir ediyordu.

Myra'da, Artemis adına yapılmış olan büyük bir putperest sunağı vardı. O, hem genişlikte ve hem de yükseklikte diğer sunaklardan farklı biçimde yapılmıştı.

Aziz Nicholas bu tapınağı da yok etmek istedi. Onun önünde durdu ve dua etti.

Ve işte mucize!

Hemen o sunak ve heykeller, sonbahar yaprakları gibi yere düşmeye ve paramparça olmaya başladılar.

Şeytanlar da oradan uzaklaşıyorlardı. Hattâ, oradan uzaklaşırlarken, insanlar şeytanların şöyle dediklerini işitiyorlardı:

“Bize haksızlık ettin adaletsiz insan! Bizim hiçbir suçumuz yoktu. Bizi, evimizden neden kovuyorsun? Bizim evimiz buradaydı ve insanlar bize ibadet de ediyorlardı. Ve, şimdi biz nereye gidelim?”

*Aziz Nicholas onlara şöyle dedi:
“Cehenneme gidiniz.”*

Roma İmparatoru I. Konstantin, 330'da imparatorluğun başkentini eski Yunan kenti Byzantion'a (İstanbul) taşıdı ve yeni başkente "Nova Roma" (Yeni Roma) adını verdi. Ancak imparatorun ölümünden sonra, İstanbul için "Konstantin'in Şehri" anlamına gelen "Konstantinopolis" ismi kullanıldı.

Büyük Konstantin, Roma'dan senatörler ve yüksek memurlar getirterek Konstantinopolis'te yeni bir yönetim oluşturdu. Kenti yeniden imar etti. Roma çok tanrılı olmasına karşın, Konstantinopolis'i bir Hıristiyan kenti yaptı ve kendisi de bu dini benimsedi. Konstantinopolis, zengin ve entelektüel düzeyi yüksek bir kenti.

Buna karşın, Anadolu kentlerinde aynı zenginlikten söz edilemiyordu. Kıtlık başgöstermiş, bütün Anadolu gibi Myra'da bu durumdan etkilenmişti. Bozulan düzen, askeri tedbirlerle sağlanmaya çalışılıyordu.

Saint Nicholas'ın yaşamına ilişkin ayrıntılar sunan 9. ve 10. yüzyıl kaynakları, Nicholas'ın kıtlık dönemine ait mucizelerinden söz eder. Kaynaklara göre, kıtlık yılında İskenderiye'den Byzantion'a mısır götüren bir filo Myra'nın limanı olan Andriake'ye uğramıştı. Nicholas hemen limana koştu ve kendilerine bir miktar mısır verilmesini istedi. Gemiciler Byzantion'a vardıklarında istemeyerek verdikleri mısırların yerlerinde olduğunu hayretle gördüler.

313 yılında kayıtlara geçen bu kıtlık, 20 yıl sonra, 333'te bir kez daha yaşandı. Bu kez İmparator Konstantin, kıtlık sorununa çözüm bulabilmek için vergileri artırmıştı. Myra Piskoposu Nicholas, vergi indirimi alabilmek umuduyla, İstanbul'a geldi ve Konstantin'le görüştü.

Yine aynı kaynaklara göre, aldığı vergi indirimini ilan eden bir belgeyi, şişe içinde denize bırakarak Myra'ya ulaştırdı. Nicholas'ın bu çabası, Myra halkının nefes almasını sağlamıştı.

BUĞDAY GEMİSİ MUCİZESİ

Myra piskoposu olarak hizmet ettiği zaman şehirde bir kıtlık olmuştu. Bir gün buğday yüklü bir geminin kumanya ve su ikmali için limanda durduğunu duyunca hemen oraya gitti.

Denizcilere halkın açlığını anlattı ve ambarlardaki buğdaylardan bir kısmını limana boşaltmalarını rica etti.

Ancak denizciler, gemideki buğdayların İmparator'a götürecekleri için bir kısmının buraya bırakılmasından korktular, razı olmadılar.

Nicholas, aç insanlara dağıtılacak buğdayın eksliğinin Tanrı tarafın-

dan tamamlanacağına söz vererek, Myra'lulara biraz buğday vermeleri için gemicileri ikna etti.

Nitekim gemi İstanbul'a vardığında, buğdayların hiç eksilmemiş olduğunu, ambarların ağzına kadar dolu durumda bulunduğunu ve Myra'da bırakılanların hiç belli olmadığını görüp şaşıldılar.

Bu mucize, doğumundakinden sonraki ilk büyük mucizesi oldu.

Büyük İskender'in generallerinden biri, MÖ 316 yılında, Marmara denizinin güney batısında bir şehir kurmuş, ve bu şehre Antigonela adını vermişti.

Ancak kent, Büyük İskender'in bir başka generali tarafından ele geçirilince, general bu kente karısının adını vermeyi uygun gördü. Nicea...

Nicea, ya da bugünkü adıyla İznik; Roma, Bizans, Selçuklu Türkleri ve Osmanlı İmparatorluğu için önemli bir merkez durumundaydı. Nicea, Konstantin'in 313 yılında Hıristiyanlara tanıdığı özgürlüğün ardından önemli bir dini merkez haline geldi.

325 yılında İmparator Konstantin, Hıristiyanlıkla ilgili tartışılan bazı konuların netleştirilmesi amacıyla, İznik'te bir konsey toplanmasına karar verdi. Birinci İznik Konseyi, ilk "Ekümenik Konsey" olarak tarihe geçecekti. Saint Nicholas'ın 325 yılında, Myra'yı temsilen İznik Konsili'ne katıldığı ve İsa'nın "Tanrı Oğlu" olduğunu reddeden Arius'u tokatladığı söylenir.

Saint Nicholas'ın İznik Konsili'nde bulunduğu, ilk kez 10. yüzyıl başına tarihlenen ve doğu azizlerinin biyografilerinin derlendiği kaynak belge Synaxarium'da yer alır. Saint Nicholas'ın İznik Bildirgesi'nde imzasının olmaması, gerçekte onun İznik Konsili'ne katılmadığı yönünde bir görüş oluşturmuştur. Oysa, Likya adına tek imza yetkisinin Patara Başpiskoposu Eudemos'ta olduğu bilinmektedir.

NICHOLAS, ARIUS'U TOKATLIYOR

O yıllarda, İskenderiye'de, Arius adında bir tanrıbilimci, sıra dışı mezhep fikirleri geliştiriyordu. İsa Mesih'in gerçek Tanrı olmadığını, Tanrı'nın yarattığı biri olduğunu öne sürüyordu.

Bu mezhep, İskenderiye'den dört bir yana hızla yayılıyordu. Mısır'a, Afrika'ya, Filistin'e, Küçük Asya'ya, Yunanistan'a ve hatta İstanbul'a. İznik'te toplanan konseyin en büyük gündem maddesi, işte bu tartışmaydı.

Konsey'e bazı kaynaklara göre 200, bazı kaynaklara göre ise 300'ün üzerinde din adamı katılmıştı. (Resmi belgelerde tam olarak kanıtlanamamakla birlikte) Myra Piskoposu Nicholas da konsey üyelerinin arasındaydı.

Arius, büyük bir heyecanla kalabalığa sesleniyor, ateşli bir üslupla fikirlerini kabul ettirmeye çalışıyordu.

Arius'un konuşması sırasında, Nicholas büyük bir öfkeye kapıldı. Yerinden kalktı, Arius'a yaklaştı ve Konstantin'in gözleri önünde kuvvetli bir tokat attı.

Arius, şaşkındı. Nicholas, piskoposların kararıyla Konsey'den çıkarıldı, piskoposların giydiği omuz atkısı üzerinden alındı ve bir odaya hapsedildi.

Gece olduğunda, İsa Mesih ve annesi Meryem, Nicholas'a göründü. Neden hapiste olduğunu sordular. Nicholas, "size sevgimden dolayı" diye cevapladı. İsa Mesih, "Haydi, bunları al" dedi ve kendisine bir İncil ile bir omuz atkısı verdi.

Ertesi gün rahipler ona yemek götürdüğünde Nicholas'ın ayaklarındaki prangaların çözülmüş olduğunu gördüler. Üzerinde omuz atkısını vardı ve elindeki Kutsal İncil'i okuyordu.

Durumu öğrenen İmparator Konstantin, Nicholas'ın hapisten çıkarılmasına karar verdi. İmparator ve piskoposlar Nicholas'tan özür diledi.

M.S. 325 tarihinde, Hıristiyanlık içindeki problemleri çözmek için İznik'teki (Nicea) meclis toplantısına Myra Başpiskoposu olarak katıldığı düşünölen Nicholas'ın, yolda giderken bir anda öldürölereke salamura yapılmış üç çocuğu dirilttiği bir mucizeden söz edilir. Bu olay, Bonaventure adlı bir kilise adamı tarafından iddia edilmiştir.

ÜÇ ÇOCUĞU KURTARMASI

Açlık o kadar had safhadaydı ki insanlar açlıktan ölmek için cesetleri ve hayvan leşlerini yemeye başlamıştı.

Bir kasap, üç çocuğu yiyecek vermek vaadiyle kandırıp evine getirdi. Onları öldürdü.

Karı bu etleri satmayı önerince onları kasap dükkânına taşıdılar.

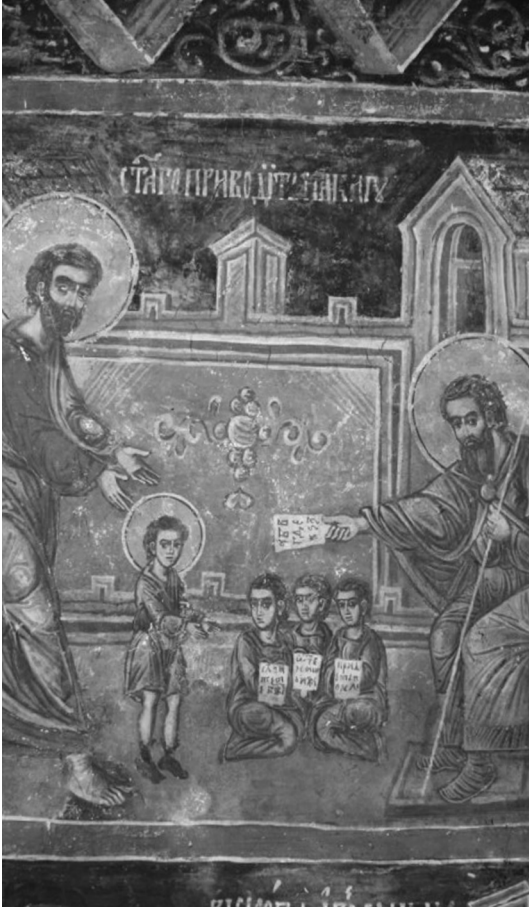
O yörede dolaşan Aziz Nicholas, kasabın evine gelip misafir olarak geceyi orada geçirmek istedi.

Durumu hissedince de cesetlerin bulunduğu yere gidip dua etmeye başladı ve 3 çocuğu diriltip evlerine gönderdi.

Aynı mucizenin bir başka anlatımında, bu üç çocuğun kasabın işlettiği hana konaklamak için geldikleri söylenir.

Bir rivayete göre ise bunların çocuk değil, üç yetişkin insan olduğu ifade edilmiştir.

Aziz Nicholas, kendi öksüz çocukluğunu hiç unutmadığı için, kimsesiz çocuklara ve genel olarak bütün çocuklara özel bir sevgi beslemiş, onlara hep yardımda bulunmuştu.

Zamanla, çocukların, yoksulların koruyucusu ve yardımsever Saint Nicolas hakkında bazı söylenceler yayılmaya başladı.

Bunların en çok bilineni, yoksul bir babanın drahoma veremediği için evlendiremediği üç kızı ile ilgiliydi.

Nicolas, evin penceresinden gizlice bıraktığı paralarla yoksul kızların evlenmesini sağlamıştı.

Birer yıl arayla bu yardımlar her aralık ayının 25. günü bırakıldı.

Daha sonra, yine yılın aynı günü şehirdeki yoksul aileler, geceleri kapılarının önüne bırakılmış çeşitli armağanlarla karşılaştı.

13. yüzyıl başına tarihlenen “Encomium Neophyte”de yer alan bu anlatı, Aziz Nicholas’ın Noel Baba ve Santa Claus figürlerinin atası sayılmasında ve yüzyıllar boyu sürecek bir geleneğin oluşmasında büyük rol oynayacaktı.

NICHOLAS ÜÇ BAKİREYİ KURTARIYOR

(Encomium Neophyte: 9 – 11)

Nicholas'ın cömertliği, iyilik sever ve hoşgörülü oluşu, birçok Hristiyan'ı günaha tan kurtarmıştı. O zaman, yaptığı yardımlarla üç genç kızın günah çukuruna düşmelerini şöyle önledi:

Aziz Nicholas zamanında, Likya'nın Patara kentinde çok zengin bir adam yaşıyordu. Onun üç güzel genç kızı vardı. Ailesiyle huzurlu bir hayat geçiriyordu.

Ancak, bir gün geldi ve zenginliğini kaybetti. Fakirliği o kadar büyüdü ki artık çekilmez oldu. Bu büyük zorluk karşısında dayanamadı. Daha önce-leri güzel bir hayata alışmış olan bu kişi, umutsuzluğu karşısında, bir an için, kızlarını satarak çok para kazanmayı ve eskisi gibi güzel yaşamayı düşündü.

Ancak, Tanrı, bir babanın bu üç genç kızı kötü yola ve günaha sürüklemesine izin vermeyecekti. O üç kızın kurtuluşu için çaba gösterdi. Ve bak nasıl işte:

Bu babanın o çirkin kararını, Aziz Nicholas aynı gün öğrenmişti. Babanın bu kötü kararından dolayı düş-tüğü o zelil durumundan ötürü çok derin üzüntü duydu. Aziz Nicholas'ın hassas yüreği buna dayanamadı. Tüm vücudu bir titremeye sarsıldı.

“Üç can tehlike karşısındadır! Yardım etmem gerekiyor...”

Ve, bunları söyledikten sonra, Aziz Nicholas bir karar verdi. Bir mendil içerisine üç yüz altın para, koydu.

Gece olup karanlık bastığında, eskiden zengin olan o kişinin evine yaklaştı. Orada karanlık ve sükunet hakimdi. Sonra, birilerinin geçip geçmediğini anlamak için sağa sola bak-tı. Yollar sakindi.

Sonra, evin yanına yaklaştı. Açık bul-duğu küçük bir pencereden, üç yüz altın parayla dolu olan mendili oda-nın içine doğru attı.

Sonra sevinç içerisinde oradan uzak-laştı. Hiç kimsenin kendisini görmesi-ni istemiyordu.

Sabah olduğunda, o adam yatağın-dan kalktı. Zorlukla gözlerini açtığı zaman odanın ortasında yepyeni, sarılmış durumda bir mendil gördü. Sonra onu eline aldı. İçinde bir hazi-nenin saklı olduğunu anladı. İçindeki altın paraları gördüğü vakit büyük se-vinç duydu. Mutlu bir şekilde ellerini ovuşturdu.

“Üç yüz altın parayla en büyük kızımı evlendiririm. Tanrım, bu hayırsever adamı bana yolladığın için sana te-şekkür ederim” dedi.

Sevinç ve mutlulukla, büyük kızını şehrin zenginlerinden biriyle aynı gün evlendirdi. Drahoma olarak da tüm paraları onlara verdi.

Tanrı, kalan diğer kızlarının mutluluğu için de bir yol düşünüp bulacaktır...

Bu ani düğün için herkes hayrete düşmüştü. Bu kadar parayı nereden bulduğunu soruyorlardı.

O da şaşkınlık içindeydi. Kendisine yardım eden o hayırsever insanı öğ-renmek istiyordu, fakat bunu yapamıyordu. Ancak, Tanrı'ya hep şük-ranlarını sunuyordu.

Aziz Nicholas, verdiği paraların Tanrı'nın istediği şekilde yerini bulduğunu ve düğünün olduğunu görünce, başka bir akşam, hiç kimseye görünmeden, yine üç yüz altın parayı bir mendile koyarak aynı pencereden odanın içine doğru attı.

Sabah olduğunda, baba yine bir mendil bulduğu zaman, anlatılamaz derecede sevindi. Fakat, kendisine bu kadar büyük iyilik yapan o hayırsever kişinin kim olduğunu bilmiyordu.

“Tanrı'm, sen hiç kimsenin zarara uğramasına izin vermiyorsun” diye dua etti. “Beni bu zor durumdan kurtarma gayesiyle, bu güzel insanı bana yolladığın için sana müteşekkirim. Sana şükrediyorum Tanrım, bana iyilik eden bu adamı bana göster.”

Her neyse, bu paralarla, ikinci kızını da evlendirdi. “Tanrı, iki kızım için bulduğu paraları, üçüncü kızım için de bulacaktır” dedi.

Fakat, o günden sonra, o bilinmeyen kişi yine para getirecek olursa, koşup onu görmeyi planladı ve bu işi başardı.

Aziz Nicholas, bu adamın iki kızını evlendirdiğini görünce, üçüncü kızına da yardım etmek istedi. Onun için de, bir mendil içerisine yine üç yüz altın para koyup gizlice ve dikkatli bir şekilde aynı pencereden onları atmak için eve gitti. Paraları pencereden içeri doğru attı.

Kızların babası uyumuyordu. Mendilin düşüş sesini duyar duymaz kapıyı açtı ve o adamı yakalamak için arkasından koştu. Nicholas, adamın kendisini fark ettiğini anladığı zaman daha hızlı koşmağa başladı.

Ancak adam daha hızlı koştu ve paraları atan Nicholas'ı yakaladı. Onu görür görmez tanıdı. Ayaklarına kapandı ve gözlerinde gözyaşları olduğu hâlde ona teşekkür ederek kendisine dedi ki:

“Tanrı'nın kulu, sana teşekkür etmek için söz bulamıyorum. Ben ki zavallı ve sefil olan bir insana acıyıp en zor dönemimde bana bu kadar sadaka verdin. Eğer sen yetişmiş olmasaydın, biz, manen ve maddeten de yok olmuş olacaktık.”

Aziz Nicholas, fazileti meydana çıktığı için üzüldü ve o kızların babasına

dedi ki:

“Ben yaşadığım müddetçe, sana yaptığım bu iyilik için, hiçbir zaman ve hiç kimseye, hiçbir şey söylemeni istemiyorum!”

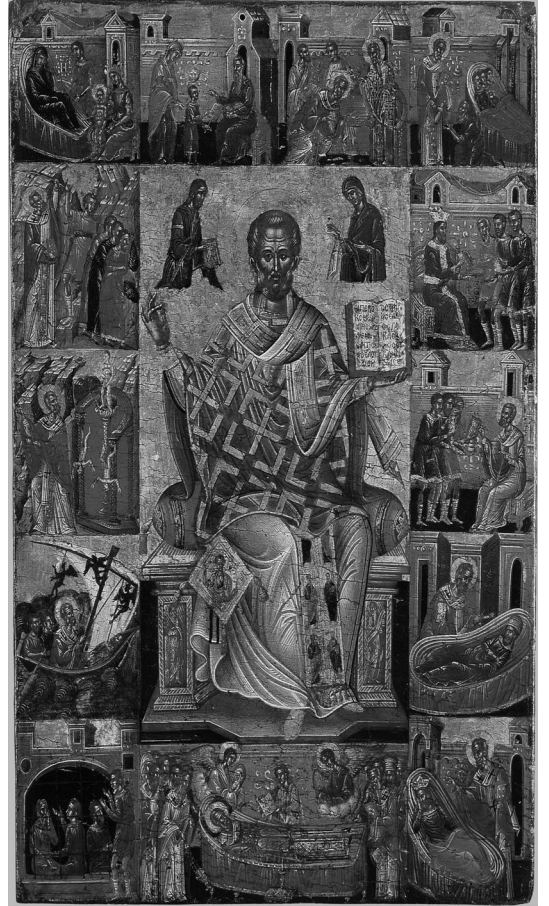
Sonra vedalaştılar ve herkes evinin yolunu tutarak uzaklaştı. İflas etmiş olan o zengin kişi, şimdi son derece memnun idi. Onun karanlık plânı artık ölmüştü. Aklında şeytanın plânları, tedirginlik ve belirsizlik yoktu.

Ertesi gün en küçük kızını da evlendirdi. Daha önceleri, düşkünlük ve yozlaşma tehlikesinin hakim olduğu yerde artık üç mutlu düğün vardı.

Ve, artık mutlu olan üç kız babası, hayatının kalan yıllarını mutluluk içerisinde geçirdi.

Bu arada, Aziz Nicholas, günlerini, oruç tutarak, dua ederek ve sadaka vererek geçiriyordu. İsa Mesih'ten, şeytanın kötü plânları karşısında yılmaması için kendisine güç vermesi duasında bulunuyordu.

Kendisine hakim olması için demir kuvvet istiyordu. Kendisine çeki dü-

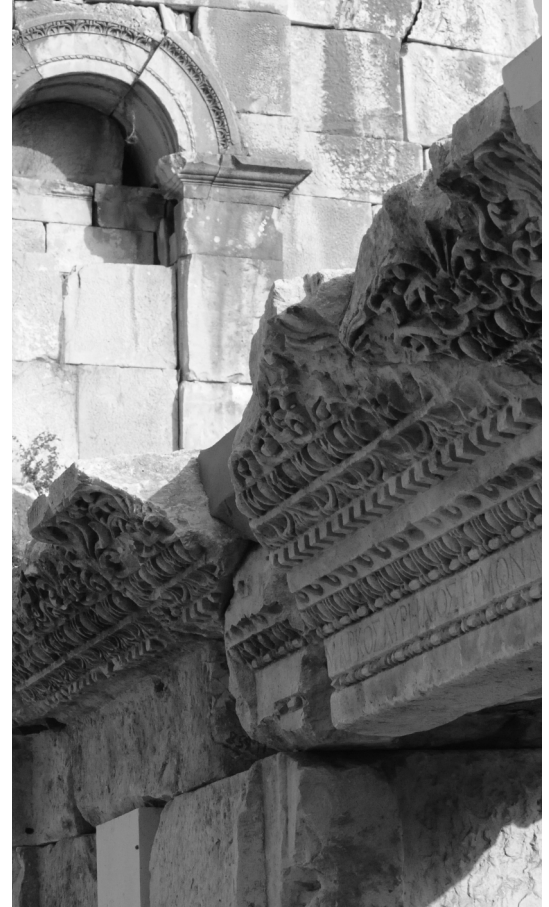
zen vermesi için yalvarıyordu. İnsanın zayıf anları karşısında teslim olmaması için dua ediyordu.

Kendisi her gün, sürekli olarak, aziz hayata uygun bir hayat yaşamak için mücadele veriyordu. O, her zaman ki ciddi tutumuyla ne istediğini, neden kaçınması gerektiğini ve bu dünyanın faniliğini bilen bir kişiydi.

İmparator Büyük Konstantin, yönetime karşı ayaklanma düzenleyen bazı Frigya kentlerinin yeniden denetim altına alınması ve gerekli incelemelerin yapılması için üç müfettiş görevlendirmişti. Roma'dan Frigya bölgesine doğru yola çıkan bu müfettişlerin yolu Myra'ya düştü.

Piskopos Nicholas, imparatorluğun memurlarını karşılayıp yemeğe davet etti. Niyeti onları misafir etmek, o günkü yolculuğu ertesi güne ertelemelerini sağlayarak varacakları yere tehlikesizce gitmelerini sağlamaktı.

Ancak generallerin bu ziyareti, Aziz Nicholas'ın erdemli kişiliğini ortaya koyan ve yeni mucizelerine tanıklık eden bir olaylar dizisinin başlangıcı olacaktı.

TAIFALILAR

(*Encomium Neophyte*: 32)

Frigya bölgesinde, Helen olmayan bir ırk vardı. Onların adına Taifalılar deniliyordu. Onlar başkaldırdılar. Kendi krallıklarını kurdular. Büyük Konstantinos'un imparatorluğundan ayrılmak istediler.

Büyük Konstantinos, Frigya halkının bu isyanını duyunca, oraya Nepotianos, Ursos ve Erpülionadlı üç generalini gönderdi:

Bu başkaldırımı önlemek için, üç generalin emrine çok sayıda asker verdi. Gemilere bindiler ve Myra'da, Adriake denilen bir limana çıktılar. Hava çok kötü olduğu için, bir süre orada kaldılar.

Ancak askerler, bir zaman sonra ekmek almak bahanesiyle şehre girdiler. Bu askerler, yağmacılık ve hırsızlıkta oldukça başarılıydı. Onun için de önlerine ne gelirse alıp kaçıyorlardı.

Bu olaydan dolayı, Myra çarşısında büyük bir karmaşa ve bıkkınlık meydana geldi. Aziz Nicholas, durumu öğrenir öğrenmez, hemen limana gitti. Orada generalleri buldu ve kendilerine şöyle dedi:

“Siz askerlerinizin, Krala bağlı olan şehirdeki vatandaşların eşyalarını yağmalamalarına niçin izin verdiniz?”

Generaller;

“Biz, bu senin dediklerinin hiçbirinden haberdar değiliz” diye cevap verdi. “Kral bizi baş kaldıran Taifalılar’ı bastırmak için gönderdi.”

“Madem ki Kral sizi, isyan bayrağını çeken o Taifalılar’ı bastırmağa yolladı, öyle ise, Kralı seven bu insanların, Krala karşı bir düşmanlık duymalarına neden sebep oluyorsunuz?”

Aziz Nicholas’ın bu sözleri, generalleri korkuttu ve kendisine şöyle dediler:

“Aziz Nicholas, bu karışıklığı meydana getiren kimdir?”

“Sizsiniz!” diye cevap verdi. Askerlerinizin, çarşıdaki fakir esnafın mallarını yağmalamalarına izin veren sizlersiniz. Suç sizde.”

Generaller hemen çarşıya gidip yağmacılık yapan askerleri yakaladılar ve bazılarını cezalandırdılar. Sonra da onları askeri kışlalara kapattılar.

Bu hadiseden sonra bir sükûnet hasıl oldu. Aziz Nicholas o vakit o generalleri Metropol’e (baş kilise) aldı. Onları orada iyi bir Peder gibi ağırladı ve

sonra da Myra limanına kadar uğurladı.

Generaller oradan ayrılmak için gemilere bindiler. Aziz Nicholas da şehre geri döndü. Ancak orada, bazı kadınların ve erkeklerin ağladıklarını gördü. Onlar, idam edilmek üzere olan üç akrabalarını kurtarmak için acele etmesini istiyorlardı.

Oranın yöneticisi olan Efstathios, bu üç kişiyi haksız yere ölüm cezasıyla cezalandırmıştı. Bu haksızlığı fark eden Aziz Nicholas, generallere yetişmek için limana geri döndü. Ne mutlu ki onlara yetişti. Onunla beraber geri dönmeleri için ricada bulundu. İdam mahkûmlarını kurtarabilmek için, elinden geldiği kadar hızlı koşuyordu.

Yolda rastladığı insanlara, mahkûmların cezasının infaz edilip edilmediğini heyecanla soruyordu. Sonunda, onların hâlâ canlı olduklarını görünce, derin bir nefes aldı.

Cellât, idam mahkûmunun başını uçuracağı anda, Aziz Nicholas hızla yanına koştı ve o kılıcı cellâdın elinden aldı. Sonra da mahkûmları çözdü ve kendilerini serbest bıraktı.

Tabii ki bu olay, yıldırım hızıyla tüm şehre yayıldı. Efstathios, ne olduğunu görebilmek için atına bindi ve oraya gitti. Fakat, yolda, üç generalle birlikte Aziz Nicholas'ı gördü. Nicholas, bu üç kişiyi rüşvet karşılığında, haksız yere ölüme mahkûm ettiği için kendisine son derece sert uyarılarda bulundu.

Efstathios, kendisini temize çıkarmak için, memleketin ileri gelenlerinden Simonidis ile Evdoksios'un mahkûmlar hakkında suç duyurusunda bulduklarını söyledi. Onun için de idam kararı çıkardığını ekledi.

Aziz Nicholas, üç generalin önünde, bu olayı Büyük Konstantinos'a iletip şikâyetinde bulunacağını söyledi.

Efstathios bunları iştir iştirmez, içini bir korku sardı. Aziz Nicholas'ın ayaklarına kapandı. Ondan kendisini affetmesi ricasında bulundu. Yaptığı haksızlığı tümüyle ikrar etti. Aziz Nicholas onu gerçekten de affetti. Olaya tanıklık eden o üç general, daha sonra Frigya'ya gittiler. Taifalılar'ı sükûnete kavuşturdular ve kendileri de İstanbul'a geri döndüler. Kral, onlar için resmî geçitlerd

üzenleyerek onları onurlandırdı, bahşişler verdi ve kendilerini terfi ettirdi.

Konstantin tarafından görevlendirilen üç müfettiş, Frigya'da ki olayları yatıştırdıktan sonra, Roma'ya dönmek üzere bir kez daha Myra'ya geldi.

Buradan gemiyle Roma'ya döndüler ve başarıları nedeniyle İmparator tarafından mükâfatlandırıldılar.

Ancak onları kıskanan (ya da bu yönde yanıltılan) Ablavius, iftira atarak, İmparator'u bu müfettişlerin ayaklanma yapacaklarına inandırdı.

Bunun üzerine yapılan yargılamada üçü de idama mahkûm edildiler. O gece üç general Aziz Nicholas'ın kendilerine yardımcı olması için dua ettiler. Piskopos, duayı algıladı ve İmparator'un rüyasına girerek bu suçsuz insanları öldürttüğü takdirde Tanrı'nın gazabının üzerinde olacağını bildirdi.

Bir sonraki gün Konstantin, Ablavius'un da aynı rüyayı gördüğünü öğrenince generalleri serbest bıraktı. İmparator Konstantin, Nicholas'a hitaben yazdığı mektupta, "İmparatoru korkutmak yerine dünya barışı için Tanrı'ya dua etmesini" rica etmişti.

ÜÇ MÜFETTİŞİN İDAMDAN KURTARILIŞI

(Encomium Neophyte: 32 / Praxis de
Stratelates)

Ancak, sarayın bazı kıskanç insan-
ları, kralın yakınında olan Avlavios'a
gidip şöyle dediler:

“Üç generalin ne yaptıklarını gördün
mü? Kral, generalleri, Taifalılar'ı
sükunete kavuşturmak için yollamış-
tı. Onlar ise, askerlerini ve Taifalılar'ı
da yanlarına alarak Krala karşı baş-
kaldırmayı düşünüyorlar. Böylece de,
idareyi onlar ele alacaklardır.”

Bu iftirayı atanlar, para olmadan hiç-
bir şeyin istedikleri gibi yürümeyece-
ğini gördüklerinde, Avlavios'a yüklü
bir rüşvet verdiler.

Böylece Avlavios, üç generali hapse
attırdı. Generaller, sebebini bilme-
dikleri bir suç nedeniyle mahkum
edilmişti. İftira edenler, yaptıkları
yalancılığın öğrenilmesinden korku-
yorlardı. Onun için de, üç generalin
derhâl öldürülmesini istediler.

Dediler ki,

“*Taifalılar'ın o generalleri hapis-hane-den kurtarma tehlikesi vardır!*”

İşte o zaman Avlavios, Krala gitti ve ona şöyle dedi:

“*Majesteleri, sizin imparatorluğuz tehlikededir! Taifalılar'ı yatıştırmak için göndermiş olduğunuz o üç general, Nepotianos, Ursos ve Erpilion, sizin emrinizi yerine getirecekleri yerde, krallığınızı yıkmak için darbe hazırladılar! Onları ben hapse kapattım.*”

Ancak, bundan sonraki karar size aittir. Bunlardan nasıl kurtulabileceğinizi artık siz düşünün. Diğerleri de bunu görüp akıllansınlar diye...”

Kral bunları duyar duymaz ve de Avlavios'un gerçeği söylediğine inandığı için, ertesi gün bu üç generalin başlarının kesilmesi emrini verdi.

Avlavios kararı yazdı ve onlara kararı bildirmek için birini gönderdi. Gardiyan, kararı onlara şöyle bildirdi:

“*Yarın başlarımız kesilecektir. Vasiyetinizi yazınız. Servetinizi ve ailelerinizi artık en kısa zamanda düzenleyiniz.*”
“*Niçin?*” diye birbirlerine sordular.
“*Kral ve Tanrı'ya ne yaptık ki ölü-*

me mahkûm olunduk? Bu karar hangi suçumuz için çıkarılmıştır?”
Nepotianos da dedi ki:

“*Artık vardığımız bu noktadan sonra bizi insan eli kurtaramaz. Fakat, düşününüz bir kere, ne oldu? Myra'da, üç kişiyi haksız yere öldürülmekten Aziz Nicholas kurtarmıştı. Bu aziz bir kişidir. Bize yardım edebilecek hiç kimsenin olmadığını o bilecektir. Ve gerçekten de bizi serbest bıraktıracak kimse yoktur. Bizim sesimiz artık kesildi. Burada içeride bizim dilimiz bağlandı. Biz, bir insana yalvaramıyoruz. Gelin Tanrı'ya ve Aziz Nicholas'a yalvaralım. Olur ki bizim sesimizi iştirirler ve bizi buradan kurtarırlar. Çünkü, biz gerçekten suçsuzuz.*”

“*Tanrım*” dediler dualarında.
“*Myra'da haksız yere öldürülmekten üç kişiyi kurtaran sensin. Yetiş Tanrım! Sana yalvarıyoruz. Çünkü, yarın bizi öldürecekler. Bizi, düşmanlarımızın ellerinden kurtar!*”

Bütün gece böyle duada bulundular. O gece sabaha karşı, Aziz Nicholas, Büyük Konstantinos'a göründü ve ona şöyle dedi:

“Kralım, bu üç erkek kişiyi öldürmek istiyorsun! Dikkat et! Sakın bunu yapmayasın... Çabuk kalk ve onları serbest bırak. Yoksa Tanrı’dan senin canını alması için duada bulunacağım.”

“Beni korkutan sen de kimsin?” dedi Kral. “Böyle bir saatte saraya nasıl girebildin?”.

“Ben, Myra Piskoposu Nicholas’ım”, dedi Krala. “Üç kişiyi haksız yere öldürülmekten kurtarmak için, beni Tanrı göndermiştir”.

Kral hemen uyandı. Aziz Nicholas, Avlavios’a da gitti ve ona dedi ki:

“Avlavios, ahmak akıllı, neden para alıp o üç suçsuz kişiye haksızlık ettin? Çabuk onları serbest bırakasın. Aksi takdirde, Tanrı’ya yalvaracağım ve Tanrı senin canını da alacaktır”.

“Kimsin sen?” diye sordu Avlavios.

“Ben Nicholas’ım. Mira Piskoposu ve Tanrı’nın kulum.” dedi Aziz Nicholas.

O vakit Avlaviosda uyandı. Rüyasının ne anlama geldiğini düşünmeğe başladı. O sırada Büyük Konstantinos tarafından gönderilen kişiler Avlavios'un evine geldiler ve ona dediler ki:

"Koş, seni Kral arıyor". Avlavios, derhal Krala gitti. Kral, gördüğü rüyayı ona anlatmağa başladı.

"Majesteleri" dedi Avlavios, "Ben de aynı rüyayı gördüm ve ne olduğunu bir türlü anlayamadım. Üç generali buraya getirip sorgulayalım ve bu meseleyi inceleyelim."

Üç generali Kral'ın huzuruna getirdiler. Kral onlara sordu:

"Bu korkunç rüyaları görüp uyuyamadığımızı göre ne sihirler yaptınız?"

Onlar, birbirlerine bakarak ağlamağa başladılar. Sonra da Kral, korku ve gözyaşından dolayı konuşamadıklarını görünce onlara karşı yumuşak bir sesle konuşmağa başladı:

"Arkadaşınız olan ben Krala, hiç korkmadan anlatınız".

O vakit cesaret aldılar ve ona şu cevabı verdiler:

"Majesteleri, biz sihirden falan anlamıyoruz. Sizin aleyhinizde bir şey de söylemedik. Tanrı şahidimizdir. Ve dahi, eğer biz, senin krallığın aleyhine bir şey düşünmüş isek, yemin ediyoruz, bizi yok edesin. Ne biz ne de ailelerimize acı! Anne ve babalarımızdan, önce Tanrı'ya sonra da Krala saygı göstermek için uyarıldık. Onun için de, bizi Frigya'da, Taifalılar'a gönderdiğiniz zaman, her şeyi hiçe saydık ve Tanrı'nın yardımıyla, bize vermiş olduğun görevi yerine getirdik.

Ve sonra da bizi şereflendireceğini ümit ederken, şimdi bakıyoruz ki, şereflendirmek şöyle dursun, işin ucunda ölümler var!

"Bana söyley misiniz, bu akşam hapisanede hangi azizin yardımını دیدiniz?"

"Majesteleri, biz Tanrı'ya şöyle bir duada bulunduk:

-Tanrım, Sen, Pederimiz Nicholas'ın Tanrı'sısın. Ki o, Myra'da, üç kişinin haksız yere öldürülmelerini önleyip onları serbest bıraktırdı. Sen bizi kurtar." (...)

Kral bunları işitir işitmez, kendilerine dedi ki:

"Ben sizin hayatınızı başıslıyorum. Ancak, siz, bunu Aziz Nicholas'a borçlusunuz. Onun için de derhal oraya gidiniz. (...)

Onun sözünü dinlediğimi ve beni artık korkutmaya son vermesini söyleyiniz."

Kral onlara, Aziz Nicholas'ın hizmet verdiği kiliseye götürmeleri için bir altın İncil, değerli taşlarla süslenmiş olan altın bir tütsülük ve iki tane de büyük mum hediye etti. Onları aldılar, Aziz Nicholas'a götürdüler ve kendileri de keşiş oldular. Servetlerini kiliseye, fakirlere ve akrabalarına dağıttılar.

Nicholas'ın ölümüne ilişkin ayrıntılar bilinmemektedir. Aziz Nicholas'ın 6 Aralık 343'te, 70 - 80 yaşlarında iken öldüğü sanılmaktadır.

Myra'lılar onun adına bir kilise yaparak içindeki lahitte onu sonsuz uykusuna bırakmışlardır. Duvar kenarında bulunan kırık lahit, Alman arkeologlara göre Aziz Nicolas'ın gerçek mezarıdır.

Myra'lı Aziz Nicholas, ölümünden sonraki yüzyıllar boyunca farklı portreler altında tanımlandı. Myra'da görev yapmış bir piskopos, saygın bir Hristiyan Azizi, Noel Baba ya da Batılı Santa Claus...

Yaşlanan Piskopos öleceğini sezince, Tanrı'ya dua ederek, ölüm anında yanına bir meleğini göndermesini diledi. Vücutu yorgun düştüğü için sık sık hastalanıyordu. Yatağa düştüğünde Tanrı'nun meleği kendisine gözüktü ve birlikte dua ederken Aziz Nicholas, 343 yılının 6 Aralık günü ruhunu Myra'da Tanrı'ya teslim etti.

Saint Nicholas'ın yaşamı ile ilgili 6. – 14. yüzyıllar arasına tarihlenen 23 kaynak bulunmaktadır. En erken tarihli kaynak 6. Yüzyılda yazılan Praxis de Stratelatis'tir. Kaynakta, Saint Nicholas'ın İmparator 1. Konstantin (324 – 337) döneminde, Myra'da piskoposluk yaptığı anlatılmaktadır.

565 yılına tarihlenen Vita Nicolai Sionitae, Myra yakınlarındaki Sion Manastırı'nın kurucusu olan ve aynı isimle anılan Sion'lu Nicholas'ın yaşam öyküsünü konu alır. Kaynak, Aziz Nicholas'ın Myra'da gömülü olduğunu belgelemesi açısından önemlidir.

Sion Manastırı'nın kurucusu ve başrahibi olan Sion'lu Nicholas'ın Vita'sında, Myra'daki Saint Nicholas'ın mezarını ziyaret ettiği bilgisi yer alır. Myra'da, Azizin kutsandığı Rosallia gününde, din adamlarını bir araya getiren "Sinod"un düzenlendiği anlatılır. Bu veriler, Nicholas'ın mezarının 6. yüzyılda önemli bir ziyaret yeri olduğunu belgeler.

9. yüzyılın birinci yarısında yazılan iki yeni kaynak; Vitaper Michaellem ve Methodius ad Theodorium'dur. Byzantion'da Stadion Manastırı Başkeşişlerinden Michael tarafından yazılan Vitaper Michaellem, 814 – 842 yılları arasına tarihlenir. Bu belge, Saint Nicholas'ın doğum yılıyla ilgili bilgi vermez, ancak Patara'da doğduğunu anlatır.

Vita Per Michaellem'de yazdığına göre; Nicholas, Tanrı tarafından henüz anne rahmindeyken kut-

sanmıştır. Aziz Nicholas'ın çocukluğunu etkileyen en önemli faktör, Patara gibi önemli bir liman kentinde doğmuş olmasıdır. Patara yoğun biçimde pagan geleneklerine bağlı bir yerleşimdir. Ancak, Hıristiyanlıkla başlayan yeni bir yaşam tarzını benimsemiş; dil, din ve farklı fikirlere sahip bu yeni kültürü sahiplenmiştir.

Vita Per Michaellem'e bağlı kalarak yazılan "Methodius ad Theodorium", 880 yılında Ioannes tarafından yazılan Latince yaşam öyküsüne de kaynak oluşturan bir belgedir. Bu yakın tarihli iki kaynak, "Üç Bekar Kızın Öyküsü", "Paganizmle Mücadele" ve "Deniz Mucizeleri" gibi bazı yeni anlatıları içerir.

9. yüzyılın ikinci yarısında, Saint Nicholas adına çok sayıda encomium (övgü) ve ilahiler yazılmıştır. Bu dönemde kaynaklara yeni mucizeler eklendiği de görülür. İstanbul Patriği Methodius tarafından 860 yılından sonra yazıldığı bilinen diğer kaynak "Encomium Methodii"dir. İmparator 6. Leon'un da (886 – 912), Saint Nicholas için encomium yazdığı bilinir.

9. yüzyılda yaşayan Johannes Diaconus, 880 yılında, Aziz Nicolas'ın Yunanca metinlere dayanan hayat hikayesinden hareketle ilk Latince biyografiyi yazdı. Bu biyografi, büyük ölçüde Theodore Methodius'un metinlerine dayanıyordu. Johannes Diaconus'un Vita'sı İtalya dışında da büyük ilgi

gördü. Aziz Nikolas'la ilgili daha sonra yazılacak olan Latince metinler, en çok bu kaynaktan yararlanacaktı.

10. yüzyıldan hemen önce, Myra'lı Nicholas'ın ve Sion'lu Nicholas'ın tek bir kişide birleştiği görülür. Bu yönde yazılan ilk kaynak, Vita Compilata'dır. 10. yüzyıl başına ait Synaxarium'da (azizlerin yaşam öykülerinin derlendiği belge), Saint Nicholas'ın İznik Konsili'nde bulunduğu ilk kez belirtilmiştir.

10. yüzyılın ikinci yarısına ait olan Vitaper Metaphrastes ise Sion'lu Nicholas'ın Vita'sına dayanmaktadır. Metaphrast eserinde, 9. yüzyılda yaşamış olan Archmandrite Michael ve Methodius'un çalışmalarından yararlanmıştı.

Vita Per Metaphrastes, Aziz Nicholas'ın hayatı hakkında yazılan son klasik Yunan metni oldu. Bu biyografi, o güne dek yazılanlar arasında en çok okunanı, en yaygın olanıydı.

Aziz Nicholas hakkındaki sözlü ve yazılı belgeleri bir araya getiren Vita Per Metaphrastes, azizin hayat hikayeleri ve mucizeleri konusunda genel kabul gördü ve kanonik bir metin olarak kabul edildi.

1200 yılında yazılan Neophytos'un Encomium'u, Nicholas'ın yaşamıyla ilgili en çok sahneyi içeren kaynak olarak tarihe geçti.

Azizin kültü 6. yüzyılda Doğu'da ortaya çıktıktan sonra, 9. yüzyılda başkentte de önem kazanmıştı. İmparator 1. Basileos'un (867 – 886) Saint Nicholas'a ait kemikleri Konstantinopolis'e getirmek istediği, fakat bunda başarılı olamadığı bilinir.

11. yüzyıldan sonra azizin ünü Bizans sınırlarını aşmış, Rusya ve Batı Avrupa'da yayılmıştır. Kültün 12. yüzyılda da devam ettiğini gösteren en önemli kanıt Myra'daki Saint Nicholas Kilisesi'nde yer alan duvar resimleridir.

Kilisedeki siklusta 15 sahne vardır. On sahneyi 13. yüzyıl başına tarihlenen Encomium Neophyte, diğer beş sahneyi ise 6. yüzyıla ait Vita Nicholai Sionitae adlı kaynak içerir.

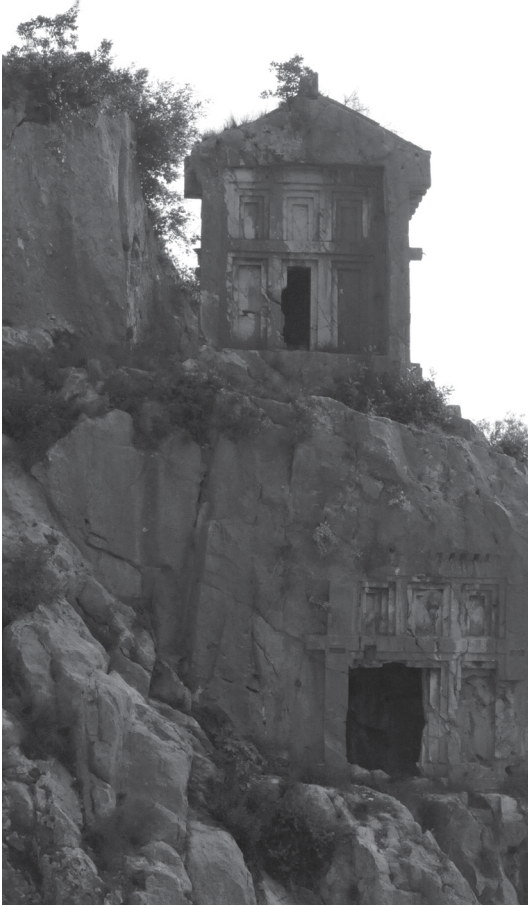
Myra'da "Çocuğu olmayan bir aileye yardım" konulu mucizenin tasvir edildiği sahnenin, dünyada başka bir örneği yoktur. Sahnede Aziz, çocuğu olmayan bir kadının çocuğu olmasını sağlar. Dolayısıyla bu örnek, Nicholas'ın bilinmeyen bir özelliğini daha gösterir. O, aynı zamanda kadınların da koruyucu azizidir.

Nicholas, kilisedeki tasvirlerinde, geniş alınlı, seyrek beyaz saçlı ve kısa sakallıdır. Mütevazı keşiş yaşamını ifade eden çökük gözler ve episkoposluk simgesi olan haçlı liturjik atkı ile tasvir edilmiştir. Azizin sol elinde kapalı bir kitap bulunmakta, sağ eliyle takdis etmektedir.

Bugün dünyada, birçok kentin koruyucu azizi olan Aziz Nicholas'a adanmış iki bine yakın kilise bulunmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SIONLU NICHOLAS

Myra kenti ve çevresi, erken Hıristiyanlık döneminde önemli bir dini bölgeydi.

Bu kentte yaşayan Myra başpiskoposu Nicholas ve onunla aynı adı taşıyan Sion Manastırı Başrahibi Nicholas, azizlik mertebesine ulaşmış iki Hıristiyan din adamıydı.

İki yüzyıl arayla Myra'yı kutsayan bu iki azizin yaşam öyküsü, bin yıl boyunca yazılacak olan "Vita" ve "Encomium"larda iç içe geçti.

Her iki Nicholas'ın varlığı, zamanla Myra'yı Hıristiyanlığın önemli hac duraklarından biri haline getirdi.

Myra'daki manastır yerleşimi Bizans dönemine tarihlenir. Sion adıyla bilinen bu manastır, dönemin bir çok benzer yapısı gibi dağlık kesime kurulmuştu.

Myra'nın gerisindeki dağ yamaçları ve vadiler, korsan saldırılarından ve istilacı ordulardan korunmak ya da inzivaya çekilmek için oldukça uygundu.

Çevre kentlerde yaşayan ve sürgün edilen Hıristiyanlar için de yakın bir manastır yapısına ihtiyaç vardı.

6. yüzyılda Kutsal Sion Manastırı'nın Başrahibi, Myra'nın gönüllere taht kuran başpiskoposu ile aynı adı taşıyordu. Nicholas...

Sion'lu Nicholas'a hayatı, muhtemelen kendisiyle aynı dönemde, aynı manastırda yaşayan inançlı Myralılar tarafından yazılmıştı.

6. yüzyılın ikinci yarısında kaleme alındığı tahmin edilen bu anonim belge, 'Vita Nicolai Sionitae' adıyla anıldı.

Vita'dan yer alan bazı anlatılar, özellikle de mucizeler, yüzyıllar sonra Myra'lı Aziz Nicholas'ın hayat hikayesiyle birleşecekti. "Vita Nicolai Sionitae"nin, Myra'lı Aziz Nicholas kültünün yaşatılmasında ve zamanla Noel Baba figürünün olgunlaşmasında temel kaynak olduğu söylenebilir.

Vita Nicolai Sionitae'nin eksiksiz bir çevirisi ve Yunanca aslından çoğaltılmış kopyalarının bazı bölümleri günümüze ulaşmıştır.

Vita, Sion'lu Nicholas'ın, 5. yüzyıl sonu ya da 6. yüzyıl başında doğduğunu belgeler. Nicholas, kendisiyle aynı taşıyan amcası ile birlikte yaşamıştır. Myra'lı Nicholas'ın da dayısı tarafından büyütülmüş olması ilginç bir ortak noktadır.

Vita'ya göre, "Amca Nicholas, Başmelek Mikail'in peşinde Pharroa yakınlarında bir dağa kadar yürüdü. Burada, parlak bir ışığın altında, kurulması istenen bir kilise kendisine gösterildi.

Başmelek Mikail, kilisenin yerini bildirdiği Amca Nicholas'a, bu kilisede yaşaması için seçilen kişinin yeğeni Nicholas olduğunu söyledi. Adı geçen yere bir kilise yapıldı. Ona, Kudüs'teki Kutsal Kilise'ye atfen "Sion Manastırı" adı verildi.

Ancak bölgede ilginç bir isim benzerliği dikkati çekiyor. Manastırın yakınında bulunan ve bir Likya kenti olan bugünkü Beymelek yerleşimi, o dönemde Ision adıyla anılıyordu. Araştırmacılara göre bu isim, Antik Mısır Tanrıçası Isis'e atfen konulmuştu. Manastır'a Sion adının verilmesi, Ision kentinin adından da kaynaklanıyor olabilir.

Sion'lu Nicholas, Epiphanius ve Nonna'nın çocuğu olarak dünyaya gelmişti. Artemas ve Hermaios adında iki kardeşi vardı.

Amcası, küçük Nicholas'ı 'Tanrı'nın hizmetkârı' olarak adlandırmıştı.

Anlatıya göre; "Çocuk Nicholas, henüz din eğitimi aldığı sırada, ayağı çürümüş bir kadın gördü. Nonnine adlı bu kadının üzerinde haç işareti yaptı ve onu iyileştirdi."

Sion Kilisesi tamamlandığında, genç Nicholas bu kilisede okutmanlığa başladı. 19 yaşına geldiğinde ise rahip olarak görevlendirildi.

Vita, kutsal topraklara yapılan iki yolculuktan bahsediyordu. Ancak ilk yolculuğun, amca Nicholas tarafından gerçekleştirilme olasılığından da söz edilir.

Nicholas, daha sonra Noel Baba olarak bilinecek olan Myra'daki Aziz Nicholas'ın kilisesinde, Ascalon'lu bir kaptanla tanışmıştı.

Birlikte Andriake'den bir gemiye binerek, Akdeniz'in doğu kıyısındaki Ascalon'a doğru beş gün süren bir yolculuk yaptılar.

Nicholas ve beraberindekiler, Kudüs'e gitmiş, kutsal hacın önünde ve Yeniden Diriliş Kilisesi'nde ibadet etmiş ve Ürdün'e kadar diğer kutsal yerleri de ziyaret etmişlerdi.

İkinci yolculuk, seyahat sırasında gerçekleşen mucizeler nedeniyle daha ayrıntılı anlatılmıştır.

Nicholas ve diğer yolcular, Myra'nın batısındaki Tristomon/Üçağz'daki limanda bir gemi bulmuş ve Mısır'a onunla gitmişlerdi. Nicholas, yolculuk sırasında bir fırtına olacağına dair öngöründe bulunmuş, geminin emniyeti için dua etmiş ve düşen bir direğin çarpması sonucu ölen bir denizciyi diriltmişti. Bu mucize, Myra'lı Nicholas'ın "Kudüs Yolculuğu" mucizesiyle büyük benzerlik taşıyordu.

(Sionlu) Nicholas, Likya'ya dönüşünde, bir melek tarafından acele etmesi yönünde uyarıldı. Bu yüzden, Ascalon'da bir Rodos gemisine bindi.

Gemi on gün sonra Gelidonya Burnu'na ulaştı. Nicholas, Finike'de karaya çıkmak istedi. Fakat kaptan, Andriake ve Üçağz'daki alternatif limanlar yerine rüzgardan faydalanmak ve doğrudan Rodos'a gitmek niyetindeydi.

Bu yüzden Nicholas, rüzgarın yönünün değişmesi için tanrıya dua etti. Tanrı bu duayı kabul etti. Gemisi için endişelenen kaptan, onu Andriake'de karaya çıkarmaya karar verdi.

Nicholas, bu limandan manastıra çıktı.

Vita Nicolai Sionitae'de anlatılan yaşam öyküsünün taşıdığı değerlerden biri de, Sion Manastırı çevresindeki yer isimlerini listelemesi ve böylece mevcut kilise ve köylerle eşleşmelerine olanak sağlayan ipuçları vermesidir.

Bu yaşam kesitleri ayrıca, temiz sudan mahrum olma, taşlık arazinin bereketsiz oluşu ve kilise inşaatlarındaki ağır işçilik gibi çiftçilerin karşılaştığı sorunları da gözler önüne sermektedir.

Sionlu Nicholas, Aziz Nicholas'ı (Noel Baba) kutlama maksatlı toplanan bir rahipler meclisine katılmak için gittiği Myra ziyaretinin ardından hasta düşmüş ve Justinyen'in hükümdarlığının 38. yılında, 10 Aralık 564 Çarşamba günü, Sion Manastırında vefat etmiştir.

Phellos başpsikoposu Philip cenazede başkanlık yapmış ve aziz, kendi Kutsal Sion Kilisesi'nin sağ tarafında gömülmüştür.

**SIONLU
SAINT NICHOLAS'TAN
SANTA CLAUS'A**

Aziz Nicholas'ın vefatından sonra, şöhreti bütün Doğu ve Batı Avrupa'da yayıldı. Aziz Nicholas Günü olan 6 Aralık'ta çocuklara küçük hediyeler vermek gelenek haline geldi. Bu gelenek, zaman içerisinde önemini ve güncelliğini asla yitirmedi.

Saint Nicholas'ın bu şöhreti ve Noel Baba karakteriyle özdeşleşmesi, 6. yüzyıla tarihlenen ilk bilimsel verilerden günümüze uzanan bir zincirin halkaları ile daha da kolay anlaşılabilir.

6. yüzyılda Britanya'ya yerleşen Saksonlar hava olaylarına insani özellikler vererek Ayaz Kralı, Kar Lordu gibi karakterleri her yıl evlerinde selamlıyordu.

Renkli bir kostüm giyen ve kış mevsimini temsil eden kişi her evde saygıyla karşılanıyor ve ikramda bulunuluyordu.

Bundan yaklaşık 200 yıl sonra, 8. yüzyılda, Vikingler kendi inançlarını getirdi. Onlara göre kapüşonlu palto giyen uzun beyaz sakallı ve uzun saçlı ana tanrı Odin, Aralık ayında dünyaya gelip insanları dinleyerek onların memnun olup olmadıklarını öğreniyordu. Yanında hediyeler getirip onları yoksullara dağıtıyordu. Yazılı bir kanıt yoktur, ama belki Saksonlar gibi Vikingler de işlerinin güzel bir şekilde gitmesini sağlamak için aralarından bir insan seçip, onu Odin olarak giydiren olabilirler.

Daha öncede anlatıldığı gibi, 9. yüzyılda, Konstantinopolis piskoposu Methodius, Aziz Nicholas'ın hayatını ve tüm mucizelerini yazılı bir şekilde anlatmıştı.

Aynı dönemde Köln Katedrali rahipleri, 6 Aralık'ta Aziz Nicholas'ın ölüm yıl dönümünü anmak amacıyla katedral okulundaki öğrencilere meyve ve kurabiye dağıtmışlardı.

Aziz Nicholas, 987 yılında Rusya'nın Koruyucu Azizi olarak kabul edildi. O zamana kadar Aziz Nicholas'ın şöhreti tüm dünyada yayılmış; denizciler, çocuklar, evlenmemiş kadınlar, rehinciler gibi gruplar için koruyucu aziz olarak benimsenmişti.

Denizcilerin koruyucu azizi olduğu için gemilerin üzerine resimleri yapılıyordu. Böylece onun kültü denizleri aşip Britanya'ya ulaşarak Kuzey ve Güney Amerika'ya kadar ulaşmıştı.

11. yüzyılın sonuna doğru, İtalyan tüccarlar üç gemi, altmışiki denizci ve iki rahip ile birlikte Myra'ya geldi. Aziz Nicholas'ın kemikleri Demre'deki mezarından çıkarıldı ve 9 Mayıs 1087 tarihinde Bari'ye götürüldü. Kemikler, özel olarak yapılan bazilikada bugüne kadar korundu.

Kilise, bölgedeki savaşlar nedeniyle, Aziz'e ait lahitin zarara uğramaması için, tüccarların yaptığı taşıma işini gayri resmi olarak onaylamıştı.

Ayrıca Katolik Kilisesi ve Doğu Ortodoks Kilisesi arasındaki ayrılık da bu operasyonun yapılmasında rol oynamıştı. Katolik Kilisesi, Aziz Nicholas'ın kemiklerinin güvenli bir yerde olmasını sağlamak istemişti. Bari'deki bu bazilika, zamanla hac yeri haline geldi.

Bir görüşe göre, Bari gemicileri Nicholas'ın iskeletinin bir kısmını Myra'daki mezarında bırakmıştı. Bir iddiaya göre, kalan kemikler Birinci Haçlı Seferi'ne katılan Venedik denizcileri tarafından toplandı ve Venedik'e götürüldü. Burada da Aziz Nicholas adına bir kilisesi inşa edildi ve denizcilerin koruyucusu Aziz Nicholas'ın beden kalıntıları bu kiliseye gömüldü.

1119 yılında, Jean adlı Normandıyalı bir rahip, Aziz Nicholas'ın hayatını yazmıştı. Yine bir Normandıyalı olan Guace, 1150 yılında, Aziz Nicholas'ın hayatını, vaaz olarak kullanılmak üzere, şiirsel bir üslupla kağıda dökmüştü.

Bu dönemde Belçika ve Fransa'daki rahibeler, Aziz'in Bayram Günü olan 6 Aralık'ta yoksul ailelerin çocuklarına hediye dağıtıyordu.

13. yüzyılın başlarında, Aziz Nicholas hakkında ilk müzikal oyun yazılmıştı. Oyunun yazarı, Pierre Abélard'dan ders alan Hilarius'tu. Takip eden 200 yıl boyunca, Aziz Nicholas'ın şerefine 500'ü aşan şarkı ve ilahi yazılmıştı.

1300'lü yıllara kadar Nicholas, koyu renkli ve kısa sakallı bir Doğu Piskoposu olarak gösterilirdi. Gökyüzünde uçan Odin'in uzun beyaz sakalı, zamanla Aziz'in de özelliği olarak benimsendi.

Gerken ülkelerinde Aziz, dağlardan gelen, kürk giyen ve kışın gelmesini simgeleyen 'Winterman' (Kış Adamı) karakteri ile birleştirilmişti. Aynı karakter İskandinavya'da da biliniyordu.

İskandinavlıların evlerinde tek bir kapı boşluğu bulunurdu. O boşluk aynı zamanda baca olarak kullanıldığı için, Noel Baba'nın evlere bacalardan girdiği hikayeler evlerin bu özelliğinden kaynaklanıyordu.

Günümüzde Santa Claus, kilise tarihinde ve folklorlarda yer alan St Nicholas'ın, Odin'in, Sinterklaas'ın ve İngiliz karakteri Father Christmas'ın özelliklerini taşımaktadır.

Odin – Germen Yule

Modern Noel Baba karakteri, Avrupa'nın Hristiyanlaşması sürecinde, Germenlerin pagan tanrısı Odin'in özelliklerini de taşıyor olabilir. Kış ortasında kutlanan Germen Pagan Yule, yani Noel etkinliği ile ilişkilendirilen tanrı Odin, hayali bir kafilenin başında, gökyüzünde dolaşmaktadır. Hristiyanlık öncesi Avrupa'daki Germen halklar, kış ortasında düzenlenen Yule bayramını kutluyordu. Hristiyanlıkla birlikte, bazı Yule gelenekleri modern Noel kutlamalarında yer aldı.

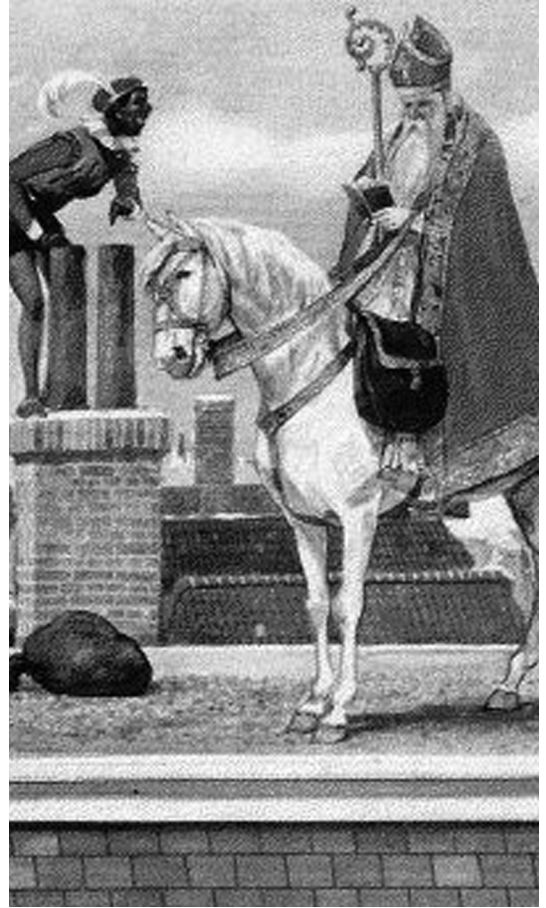

Sinterklaas

Hollandaca'da "de Kerstman", Fransızca'da ise "Père Noël", yani "Noel Baba" olarak adlandırır. Ama Hollandalı çocuklar için Aralık ayında hediye verenler arasında en ünlü olanı "Sinterklaas"tır.

Sinterklaas, Aziz Nicholas karakterine dayanan geleneksel bir kış figürüdür. Sinterklaas, yaşlı, uzun boylu, ciddi, beyaz saçlı ve uzun sakallı bir adamdır. Geleneksel piskoposun beyaz cüppesinin üzerinde uzun kırmızı elbisesi, elinde altın renkli piskopos asası vardır. Genelde beyaz atla gider. Sinterklaas, çocukların önceki yıl boyunca iyi ya da kötü davrandığı hakkında büyük bir kitap bulundurulur.

Zamanla Sinterklaas ve Odin karakterlerinin özellikleri, İngiliz folklor karakteri Noel Baba ile birleşti ve modern Santa Claus karakterini şekillendirdi. Sinterklaas, Saint Nicholas ve Santa Claus adları arasındaki benzerlik dikkat çekicidir.

Geçen zaman içinde, Aziz Nicholas farklı grupların koruyucusu olarak ilan edildi. Okçuların, denizcilerin, çocukların, ekmeç yapanların, aynı zamanda Amsterdam'ın ve Moskova'nın koruyucu azizi olarak kabul edildi.

Amerika kıtasına Saint Nicholas'ı ilk kez Avrupalılar taşıdı. Kristof Kolomb, 1492'de Amerika kıyısına ulaştığında, bir Haiti limanına Saint Nicholas adını verdi. Kolomb, bu limana 6 Aralık günü ayak basmıştı.

Noel Baba, 16. yüzyıl İngiltere'sinde 8. Henry zamanında ortaya çıktı. O dönemde de iri yapılı, yeşil ya da kırmızı kürklü giysisi olan bir adam olarak gösterilirdi. Noel Baba kutlamaları Noel Günü'ne denk getirilmek amacıyla, 6 Aralık'tan 25 Aralık tarihine taşındı.

16. yüzyıla kadar sadece Britanya'da Aziz Nicholas ismini taşıyan 700 kilise bulunuyordu.

Avrupa'da, Aziz Nicholas'ın Bayram Günü'nde geçit törenlerinin düzenlendiğine ve törenin başında pis-kopos kıyafeti giyen birinin yürüdüğüne dair gözlem belgeleri bulunuyor.

Kral 1. James zamanında, sarayda 'Christmas, His Masque' ("Noel Maskeli Balosu") adlı oyun sahnelendiğinde yıl 1616'ydı. Ben Jonson tarafından yazılan oyunda kıymalı börekler, erik pudingi gibi Noel'e özgü yiyecekler gösterilmişti.

Bu oyunun sahnelenişinden 19 yıl sonra, 1626'da, Aziz Nicholas'ın görüntüsünün gemi başı süsü olarak kullanıldığı 'GOEDE VROWE' ("Hayat Arkadaşı") gemisi, öncülük ettiği filoyla birlikte Hollanda'dan Yeni Dünya'ya gitmişti. Amerika kıtasına ulaştıklarında, Irokualar'dan 24\$ karşılığı toprak alıp 'NEW AMSTERDAM' (New York) adlı bir köy kurdular. Köy meydanına Aziz Nicholas'ın heykeli diktiler.

1645 yılında, Londra'nın sokaklarında Noel'i suçlu bulan ve Noel Baba için hapis kararı alan hükümet siyasi bir skandala imza atmış, bu kararlar alay eden gazeteler basılmıştı. Bu kararlar birlikte İngiltere'de Noel yasaklanmıştı. Ama Noel Baba karakteri geleneksel maskeli oyunları ziyaret ederek hükümetin kararını hicvediyordu.

Noel'le ilgili yasaklama kararı kısa süre içinde Amerika kıtasına da sıçradı. 1651 yılında, İngiliz Puritanlar tarafından kurulan Massachusetts eyaletinde Noel ile ilgili her şey yasaklanmıştı. Ancak yasaklar, Noel'in yaşatılmasına engel olamadı.

Orta Çağ'da çocuklar, hediyelerini Aziz Nicholas Günü'nden bir gün önce, yani 6 Aralık akşamı alırdı. Hediye verilme günü, Reform hareketi döneminde azizleri ululamaya karşı çıkan muhalefet nedeniyle 24-25 Aralık tarihine alındı.

Noel'de çocuklara hediye verme geleneği, önceden çok popüler olan Aziz Nicholas gününde hediye verme geleneğine alternatif olarak Martin Luther tarafından başlatıldı. Martin Luther, çocukların artık azizlere değil İsa'ya ilgi göstermesini istiyordu. Luther, hediye getiren karakter olarak Saint Nicholas yerine Christkind'i önermişti. Ancak insanlar Nicholas'ı eskisi kadar sevmeye devam edecekti.

İngilizler, 1664 yılında Yeni Amsterdam'ı ele geçirip şehre New York ismini koydu. Yaptıkları ilk işlerden biri, Aziz Nicholas'ı yasaklamak ve heykelini kırmak oldu. Ama sonrasında Aziz Nicholas Bayramı'nın eğlenceli olduğunu görerek, Noel ile bağdaştırmadan, 6 Aralık bayramını kutlamaya devam ettiler.

1678 yılında Noel Baba özgürlüğüne kavuştu. Londra'da süreci anlatan "Yaşlı Noel Baba'nın Denetlenme, Yargılanma ve Yargıcılar Kurulu Tarafından Suçsuz Bulunması" adlı bir kitap basılmıştı.

Dünyada Noel Baba'nın Adları

Noel Baba, yani Santa Claus, Avrupa ülkelerindeki iyiliksever, çocukların koruyucusu ve sevindiricisi olan Noel Baba efsanesiyle Myra'lı Aziz Nicholas'ın kişiliklerinin birleştirilmesi ve yarı dini - popüler bir tipin doğması ile oluşmuştur.

Noel Baba farklı kültürlerde farklı isimlerle anılmaktadır.

Almanya'da "Der Weihnachtsmann" (Christmas Man),

Amerika'da "Santa Claus",

Belçika'da "Pere Noel",

Brezilya'da "Papai Noel",

Çin'de "Dun Che Lao Ren" (Christmas Old Man),

Finlandiya'da "Joulupukki",

Fransa'da "Pere Noel",

Hawaii'de "Kanakaloka",

Hollanda'da "Sinterklaas", "Kerstman"

İngiltere'de "Father Christmas"

İtalya'da "Babbo Natale",

İsveç'te "Jultomten" (Christmas brownie),

Japonya'da "Hoteiosho" (a god or priest who bears gifts),

Macaristan'da "Mikulas" (St. Nicholas),

Norveç'te "Julenissen" (Christmas gnome),

Polonya'da "Święty Mikołaj" (St. Nicholas),

Rusya'da "Ded Moroz" (Grandfather Frost),

Şili'de "Viejo Pascuero" (Old Man Christmas),

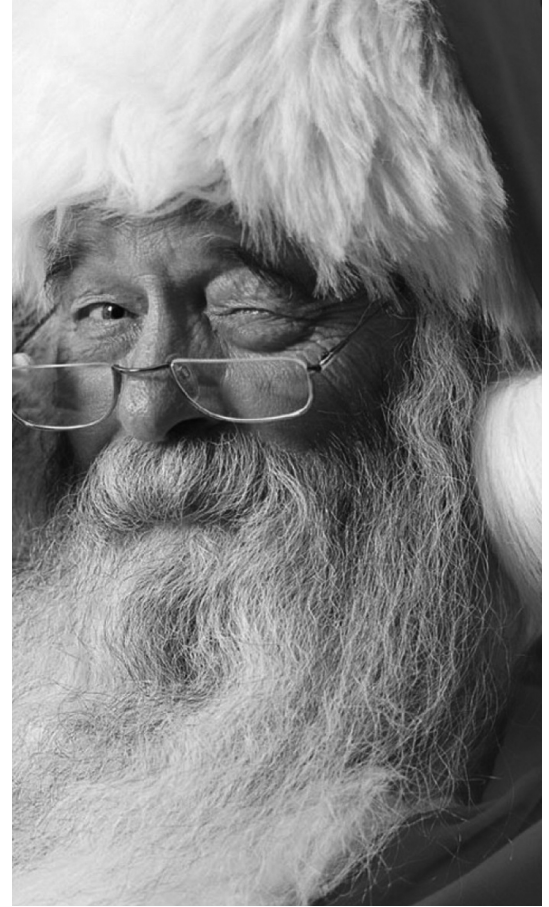
1773 yılında, Aziz Nicholas adı, New York'ta yayınlanan bir gazetede ilk kez St. A. Claus olarak yer aldı.

19. yüzyılın başında, Amerikalı yazar Washington Irving, Aziz Nicholas'ı, daha doğrusu Hollanda filosunun başındaki 'GOEDE VROWE' gemisinin baş süsünü, "New York Tarihi" (A Knickerbocker's History of New York -1809) adlı kitabında tarif etti.

Noel Baba, evlere şömineden giren biri olarak ilk kez bu kitapta tasvir edilmişti. Irving, o güne kadar hep 'zayıf bir aziz' olarak resmedilen Saint Nicholas'ı 'şişman, sakallı ve pipo içen bir ihtiyar' olarak betimlemişti.

Bundan bir yıl sonra, 1820 yılında, Amerika'da ilk resmi Aziz Nicholas kutlaması düzenlendi. Kutlama nedeniyle, New York Tarih Kurumu tarafından Aziz Nicholas'ın ilk portresi yapıldı.

Bugünkü Noel Baba imajı, tarihsel ve coğrafi kaynağından çok uzakta, 19'ncü yüzyılda şekillenmeye başladığı ABD'den dünyaya yayılacaktı.

YILBAŞI AĞACI

Noel şenlikleri sırasında ışık ve süslerle donatılan çam ağacı, yılbaşının en önemli simgelerinden biridir. Çam gibi yaprak dökmeyen ağaçları ölümsüz yaşamın simgesi olarak kullanma geleneği, antik çağ uygarlıklarına kadar uzanır. Avrupalı paganlar arasında da ağaca tapınma yaygın bir inançtı.

Paganlık çağında avlanan hayvanlar, yeni yıl Tanrısı Amanor'un onuruna çam ağaçlarına asılmış. Noel günü çam ağacına çeşitli şeyler asılarak yapılan törenler Hristiyanlığa bu pagan geleneklerinden geçmiştir. Paganist inançlar, Hristiyanlığı benimsemelerinden sonra değişik formlar şeklinde yaşamaya devam etti.

İskandinavyalılar arasında, şeytani korkutup kaçırmak ve Noel zamanında kuşlar için sığınak olması amacıyla ev ve ambarlarını, yılbaşında ağaçlarla donatma geleneği vardı.

Almanya'da kış ortasına rastlayan tatillerde, evin girişine veya içine bir yeni yıl ağacı konuyordu. Doğanın bize sunduğu zenginlikler; ışık, meyveler, sebzeler, orman ve deniz ürünlerinin sembollerini Noel ağacı bir araya getiriyordu.

11. yüzyılda, Noel yortusu arifesinde, Cennet'in gizemleri çeşitli sahnelerle canlandırılırdı. Kırmızı elmalarla donanmış çam ağacı, cennet ağacını sembolize ederdi.

11. yüzyıl boyunca Hıristiyanlar, Hazreti Havva ve Hazreti Adem için bayram günü olan 24 Aralık'ta evlerine, Cennet'teki ağacı temsilen çam ağacı yerleştirmeye başladılar.

Bugünküne benzeyen Noel ağacı, ilk olarak 1521'de, Almanya'nın Schwarzwald, yani Karaoorman bölgesinde görüldü. Ağaçta ışıklandırma yoktu. Üzerine ayinde kutsanmış ekmeği simgeleyen ince, hamursuz ekmek parçaları asarlardı. Ekmek parçalarının yerini daha sonra değişik biçimlerdeki çörekler aldı. Ayrıca bazı yerlerde Hazreti İsa'yı simgeleyen mumlar eklendi.

Prenses Helen de Mecklembourg'un 1837'de Orleans Dükü'yle evlenmesinin ardından, Prenses Noel ağacını Paris'e getirdi. 18. yüzyılda, Almanya, Fransa ve Avusturya'da bir çamı Noel ağacı olarak süsleyip bezeme âdeti iyice yerleşmişti. Göçmen Almanlar tarafından Kuzey Amerika'da tanıtılan Noel ağacı, 19. yüzyılda, Amerika Kitası'nda da moda oldu.

1821 yılında, "5 - 12 yaş arası çocuklar için Yeni Yıl hediyesi" (A New-year's present, to the little ones-from five to twelve) adlı kitap New York'ta yayınlandı. Kitapta "Yaşlı Santa Claus" (Old Santa Claus) adında anonim bir şiir yer alıyordu.

Ancak Santa Claus ile ilgili bazı modern fikirler, günümüzde "Noel'den Önceki Gece" olarak da bilinen ve Clement Clarke Moore tarafından yazılan "Aziz Nicholas'ın Ziyareti" adlı şiirden kaynaklanmaktadır.

Bugün daha çok "The Night Before Christmas (Noel'den Önceki Akşam)" adıyla bilinen ve New York Sentinel gazetesinde, 1823 yılında anonim olarak yayınlanan "A Visit From St. Nicholas (St. Nicholas'ın Ziyareti)" adlı şiir, Noel Baba imajını daha da şekillendirdi.

Şiiri yazan Clement Clarke Moore, Doğu ve Yunan Edebiyatı profesörüydü ve sadece çocuklarını eğlendirmek için yazdığı bir şiirin, kendi akademik itibarını zedelemesini istemediği için şiire imzasını koymamıştı. Kitabın kendisine ait olduğu, ancak 1837 yılında ortaya çıktı.

Bu şiirde, Santa Claus'un ren geyiklerinin çektiği bir kayıkla gezdiği, evlere bacalardan girdiği ve çocuklar için oyuncaklarla dolu büyük bir çuval taşıdığı anlatılır. Aziz, bu şiir sayesinde, Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'da üne kavuşmuştu.

Santa Claus genelde iri yapılı, neşeli ve beyaz sakallıdır. Bazen gözlük de takar. Beyaz yakalı, beyaz manşetleri olan kırmızı bir elbise ve pantolon giymektedir. Üzerinde siyah kemer ve bot vardır. Elinde çocuklara verilmek üzere, hediyelerle dolu büyük bir çuval bulunmaktadır.

TÜRKLERDE ÇAM AĞACININ KÖKENİ

Hıristiyanların İsa'nın doğuşu olarak kutladığı Noel bayramı, çok eski Türklerin yeniden doğuş bayramıdır.

Türklerin, tek tanrılı dinlere girmesinden önceki inançlarına göre, yeryüzünün tam ortasında bir akçam ağacı bulunur. Buna hayat ağacı denilmektedir. Bu ağacı, motif olarak geleneksel sanatlarımızdan olan, bütün halı, kilim ve işlemelerimizde görmekteyiz.

Türklerde güneş çok önemlidir. İnançlarına göre gecelerin kısaldığı gündüzlerin uzamaya başladığı 22 Aralık'ta gece gündüzle savaşmaktadır.

Uzun bir savaştan sonra gün geceyi yenerek zafer kazanır. İşte bu güneşin zaferini, yeniden doğuşu, Türkler büyük şenliklerle, akçam ağacı altında kutluyorlar. Güneşin yeniden doğuşu, bir yeni doğum olarak algılanmaktadır.

Bayramın adı, NARDUGAN... (nar=güneş, tuğan, dugan=doğan) Doğan güneş.

Güneşi geri verdi diye Tanrı Ülgen'e dualar edilmektedir.

Duaları Tanrı'ya gitsin diye ağacın altına hediyeler, dallarına bantlar bağlayarak o yıl için Tanrı'dan dilekler diliyorlar...

Bu bayram için, evler temizleniyor. Güzel giysiler giyiliyor. Ağacın etrafında şarkılar söyleyip oyunlar oynanıyor.

Yaşlılar, büyük babalar, nineler ziyaret ediliyor, aileler bir araya gelerek birlikte yiyip içiyorlar. Yenilenler; yaş ve kuru meyveler, özel yemek ve şekerlemelerdir.

Bayram, aile ve dostlar bir arada olursa ömür çoğalır, uğur gelir inancıyla kutlanmaktadır.

Akçam ağacı yalnızca Orta Asya'da yetişen bir ağaçtır. (...) Bu nedenle bu ritüelin Türklerden Hıristiyanlara geçtiği ve bunu da Hunların Avrupa'ya gelişlerinden sonra onlardan görerek aldıkları söylenir.

İsa'nın doğumuyla hiç ilgisi yoktur.

*Sümerolog
Muazzez İtmiye ÇİĞ*

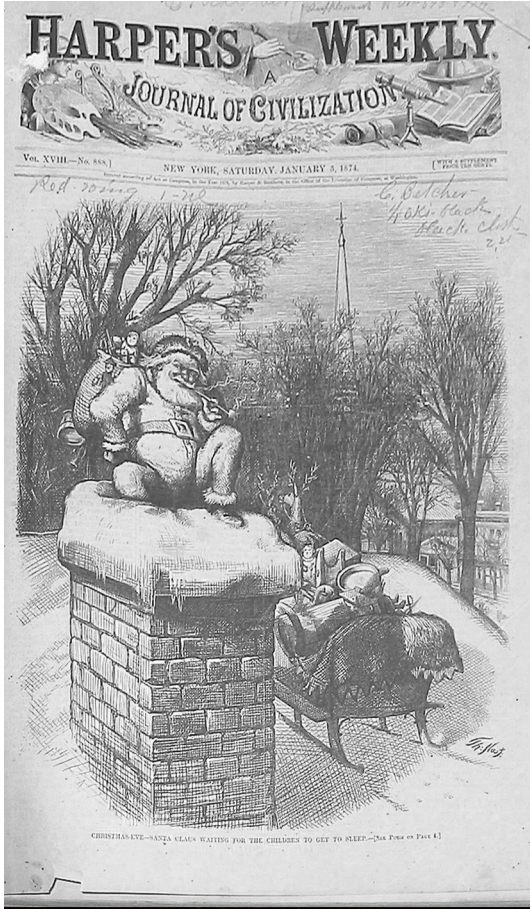
Bu şiirden esinlenerek Noel Baba'ya ilk kez kırmızı renkli bir elbise giydiren ise, efsanevi çizer Thomas Nast oldu. Amerikalı karikatürist Thomas Nast, günümüzde görmeye alıştığımız Santa'yı ilk olarak 1863 yılında, Harper's Weekly gazetesinde çizdi.

Bu imaj, şarkılar, radyo, televizyon, çocuk kitapları ve filmler aracılığıyla desteklendi.

Harper's Weekly, kadrosunda Thomas Nast'ın yanı sıra, usta bir yazarı daha bulunduruyordu. Charles Dickens, Sefiller romanını 1862'de tamamlamış, romanın başkahramanı Jean Valjean, büyük ilgi görmüştü. Dickens'la aynı dergide çalışan ve Sefiller'in yayınlanmasından bir yıl sonra Santa Claus karakterini çizen Thomas Nast, roman kahramanı Jean Vanjean'dan etkilenmiş olabilir miydi?

Yardımsaver Jean Valjean, aç çocuklar için ekmeğe çalışıp 19 yıl kürek hapsine mahkum edilmiş bir halk kahramanıydı. Tıpkı çocukları yoksulluktan kurtarmak için yardımlarda bulunan ve halkın mutluluğu için hapse girmeyi göze alan Aziz Nicholas gibi.

Thomas Nast, Harpers Weekly Journal için "Noel Baba Kampta" (Santa in Camp) yazısıyla çizdiği siyasi karikatürde, ABD bayrağını giyen Noel Baba'nın, Kuzeyliler tarafında iç savaşa girdiğini gösteriyordu.

Santa'nın Kuzey Kutbunda yaşaması da Nast'ın buluşuydu. 1866 yılında, Harper's gazetesinde yayınlanan "Santa Claus ve Onun İşleri" adlı kolaj, Myra'lı Aziz Nicholas'ı Santa adıyla kuzey kutbuna taşımişti.

Nast, Harpers Weekly'deki Santa Claus çizimlerine 1886 yılına kadar devam etti.

Danimarka'da, 1840 yıllarında Nordik folkloruna göre "Tomte" ya da "Nisse" adında bir varlık tarafından Noel hediyeleri getirilmektedir. Tomte, kısa boylu, sakallı, gri elbiseli ve kırmızı şapkalı olarak gösteriliyordu. Bu karakterde, İskandinavya'ya yayılan Santa Claus geleneklerinden esinlenilmişti. 19. yüzyılın sonuna kadar bu gelenek, Yule Goat geleneğinin yerine geçerek Norveç ve İsveç'e yayıldı.

Aynı akım Finlandiya'da da görüldü. Ama YuleGoat isminin kullanılmasına devam edildi. Bugünlerde Yule Goat geleneği sönmüştür, ama Noel keçileri bugüne kadar bütün İskandinavya ülkelerinde Noel dekorasyonunda yer almaktadır.

Alman resimleri ise Noel Baba'yı pis-kopos elbiselerini giyen yaşlı bir aziz olarak göstermeye devam ediyordu. Bu resimlerde, genelde ciddi bir imajı vardı. Gülen Noel Baba'lara da rastlanıyordu, ama bunlar çoğunlukla ABD'ye ihraç edilmek üzere çiziliirdi.

Alman resimleri ise Noel Baba'yı piskopos elbise-lerini giyen yaşlı bir aziz olarak göstermeye devam ediyordu. Bu resimlerde, genelde ciddi bir imajı vardı. Gülen Noel Baba'lara da rastlanıyordu, ama bunlar çoğunlukla ABD'ye ihraç edilmek üzere çizilirdi.

Louis Prang of Boston tarafından basılan ilk Amerikan Noel kartpostalı, 1873 tarihini taşıyordu. Bu kartpostallarda eski geleneklere bağlı kalınmış, Noel Baba ihtiyar bir elf şeklinde değil, yaşlı bir centilmen olarak gösterilmişti.

1870'li yıllarda, Noel Baba figürü ABD'de ve Kanada'da bulunan alışveriş merkezlerinde görünmeye başladı. Noel Baba'nın İngiltere'deki alışveriş merkezlerinde görünmesi ise 20 yıl sonra gerçekleşecekti.

Zamanla Santa'nın imajı hayır kurumlarına yapılan yardımlarla özdeşleştirildi. Bu kurumların gönüllüleri Noel zamanında, Santa Claus kostümü giyerek yoksul aileler için bağış topluyordu.

“Yes, Virginia, there is a Santa Claus”

Amerikan popüler kültürünün en bilinen cümlelerinden biri olan “Yes, Virginia, there is a Santa Claus” cümlesi, ilk defa 21 Eylül 1897 günü New York Sun gazetesinin, Virginia adında 8 yaşında bir kız çocuğunun gazeteye gönderdiği, mektubundaki, “Noel Baba gerçekten var mı?” sorusuna cevap olarak yayınladığı başyazısının başlığında yer aldı.

Manhattan'da yaşayan Virginia O'Hanlon, arkadaşlarının Noel Baba diye birinin gerçekte olmadığını söylemeleri üzerine babasına sordu.

Babasının, “Eğer New York Sun'da görürsen vardır” cevabı üzerine de gazeteye bu soruyu içeren bir mektup gönderdi.

Gazetenin editörü Francis Pharcellus Church'ün, “Evet Virginia, Noel Baba gerçekten var” başlığıyla yazdığı mektup ise, yaklaşık 115 yıl boyunca her yıl Noel'den birgün önce yayınlandı için, Amerikan Noel kutlamalarının bir klasiğine dönüştü.

Norman Rockwell, 1922 yılında Saturday Evening Post için hazırladığı Noel Baba çiziminde “aziz” ve “neşeli” karakterler arasında mükemmel bir karışım yarattı.

1931 yılında Coca Cola firması, kendi içeceğinin tanıtımını yapmak için Noel Baba karakterini kullanmaya başladı.

Birlikte çalıştığı ressam Haddon Sundblom herhangi bir kaynağa dayanmadan, kendi hayal gücüne dayanarak Noel Baba’yı çizdi. Bugünkü şişman, beyaz sakallı, kırmızı elbiseli, beyaz kemerli Noel Baba imajı, dünyaya Sundblom’un tasarımıyla yayıldı.

1934 yılında yazılan “Santa Claus Şehre Geliyor” şiiri ile birlikte, Santa Claus’un Noel Arifesinin Gecesi’nde dünya çocuklarına ne tür hediyeler vereceği de tanımlanmış oldu. Bu şiire göre, uslu çocuklara çeşitli hediyeler sunan Noel Baba, yaramazlık yapan çocuklara sadece kömür dağıtıyordu.

Hediyelerin hazırlığı Elfler yardımıyla yapıyor, oyuncaklar Elflerin atölyesinde ve elde üretiliyordu. Santa Claus bu hediyeleri uçan ren geyiklerinin yardımıyla dağıtıyordu.

'Twas the night before Christmas, when all through
the house

Not a creature was stirring, not even a mouse;
The stockings were hung by the chimney with care,
In hopes that St. Nicholas soon would be there;
The children were nestled all snug in their beds;
While visions of sugar-plums danced in their heads;
And Mamma in her kerchief, and I in my cap,
Had just settled our brains for a long winter's nap;
When out on the lawn there arose such a clatter,
I sprang from the bed to see what what was the matter.
Away to the window I flew like a flash,
Tore open the shutters and threw up the sash.
The moon, on the breast of the new-fallen snow,
Gave the lustre of mid-day to objects below,
Which that to my wondering eyes should appear

Genelde Kuzey Kutbu'nda yaşayan Santa Claus'un kahkahası da en az kendisi kadar ünlüydü. "Hoho-ho"... Bu kahkaha o kadar ünlü oldu ki, Kanada postanesinde Santa'nın posta kodu H0 H0 H0 olarak gösterildi.

1937'de alışveriş merkezlerinde ve gösterilerde Santa Claus'u canlandıran Charles W. Howard, ilk Santa okulunu kendi adıyla açtı. Günümüzde de açık olan bu okul, dünyanın en eski Santa Claus okulu olarak tarihe geçti.

Noel Baba'nın kızığını çeken ren geyikleri figürü ise, 1939'da yılbaşı satışları için yenilik yapmak isteyen bir Chicago mağazasının reklam yazarı olan Robert May'in şiiri ve Denver Gillen'in çizgisiyle yaygınlık kazandı. O yıl 2,4 milyon basılıp dağıtılan broşür, 1947'ye kadar birçok kez çoğaltıldı.

1950'lere gelindiğinde, İngiliz Noel Baba'sı yerini yavaş yavaş Amerikan Noel Baba'sına bırakmaya başladı.

RUSYA'DA AZİZ NİCHOLAS

Aziz Nicholas ululaması Rusya'da, on birinci yüzyılda başladı ve hızla yayıldı. Rusya Ortodoks Kilisesi 9 Mayıs 1087 tarihinde, Aziz Nicholas'ın kemiklerinin Myra'dan Bari'ye taşınması nedeniyle, 9 Mayıs'ı anma günü olarak kutlamaya başladı. Bu bayram, Rusya ve Bulgaristan kiliseleri tarafından yaygın bir şekilde kutlanıyor. Ancak bayram, Bari'de yaşayan İtalyanlar dışında, Katolikler arasında fazla bilinmemektedir.

Azizler gününü gösteren Doğu Ortodoks Kilisesi Takvimine göre, Aziz Nicholas'a ait 3 bayram günü bulunmaktadır:

6 Aralık, Aziz Nicholas'ın ölümünü olarak kabul ediliyor. Halk arasında «Kış Nicholas'ı» adıyla biliniyor.

Aziz Nicholas'ın kemiklerinin Bari'ye götürüldüğü 9 Mayıs, halk arasında «İlkbahar Nicholas'ı» adıyla anılıyor. 29 Temmuz ise, Aziz Nicholas'ın doğum günü olarak kabul ediliyor.

Eski Rusya ve Rusya İmparatorluğunda mucizeleri yaratan Aziz Nicholas anısına adanan kilise ve ikon sayısı, Meryem Ana'ya adanan kilise ve ikon sayısından hemen sonra gelir.

Yirminci yüzyıla kadar Nicholas ismi, halk arasında erkek çocuklara verilen en popüler isimlerden biridir.

Aziz Nicholas, Rusya'da doğrudan "Noel Baba" olarak bilinmez. Ama Rusya kültüründe yer alan "Ayaz Ata" veya "Ayaz Dede" Aziz Nicholas ve Noel Baba figürüyle benzerlikler taşır.

Ayaz Ata, Doğu Slav yeni yıl bayramında hediyeler veren bir masal karakteridir. On dokuzuncu yüzyılda, Ayaz Ata ve Yeni Yıl bayramı birleştirildi.

Sovyetler Birliği'nde, Bolşevik Devrimi'nden sonra Ayaz Ata ve diğer bütün Noel gelenekleri yasaklandı. 1929 yılında, Noel Bayramı çalışma günü olarak ilan edildi. Ayaz Ata, Sovyet ailelerine eski bir Noel geleneği olarak, ancak 1936 yılında dönebildi.

Aziz Nicholas'ın kemikleri nerede?

Antalya müzesinde, 19. yüzyıla ait bir ikon ve Saint Nicholas'a ait olduğu düşünülen bazı kemik parçaları bulunuyor. Ancak, bu kemiklerin başarılı bir kopya olduğunu savunan bilim insanları da var.

Tarihi kaynaklara göre, Saint Nicholas'a ait kemikler, 1087 yılında lahitinden alınarak İtalya'nın Bari kentine götürüldü. İskelet, Bari'de bulunan Basilica di San Nicola'da korunuyor.

1950'li yıllarda, kemikler geçici olarak yerinden çıkarıldı ve Vatikan'ın isteği üzerine ayrıntılı ölçümler, fotoğraflamalar yapıldı. Çalışmayı, Bari Üniversitesi Anatomi Profesörü Luigi Martino yürütüyordu. Ona meslektaşısı Dr. Alfredo Ruggieri asiste ediyordu.

866 yıl dokunulmayan kemikler dağınık ve kırık bir haldeydi. Kemiklerin yanında, Bari'li denizciler tarafından düşürüldüğü tahmin edilen küçük taş ve çakıl parçaları vardı. Mezarın alt kısmında yaklaşık 2 cm yüksekliğinde berrak bir sıvı görülmüştü. Kemikler çıkarıldıktan sonra, ıslak olan zemin kurutuldu.

Kafatası tamdı. Yalnız çenenin arka kısmı eksik görünüyordu. Bazıları hala yuvalarında duran çok sayıda diş tespit edildi.

Cam kavanoza alınan kemikler, daha sonra bir dizi anatomik ve antropolojik testten geçirildi. Raporlar, Saint Nicholas'ın 72 – 80 yıl aralığında yaşamış olabileceğini gösteriyordu. Güçlü diş yapısı, Saint Nicholas'ınvejeteryan olma ihtimalini artırıyordu.

Profesör Luigi Martino, sonraki incelemelerini Venedik'te sürdürdü. Çünkü gerçek iskeletin Venedik'te, San Nicolo del Lido Kilisesi'nde bulunduğu da iddia ediliyordu.

Bari Kilisesi, mezarın açılmasını yıllar boyu reddetmişti. Ama Profesör Martino'nun son aşamaya gelen araştırması, Bari ve Venedik arasında süregelen bir tartışmanın da son bulmasını sağlayacaktı.

Saint Nicholas'ın gerçek kemikleri neredeydi? Venedik'te mi, Bari'de mi?

Luigi Martino,Venedik'teki kemik parçalarının Bari'deki iskeleti tamamlayıcı olduğu sonucuna vardı. Tümünü aynı iskelete aitti. Büyük olasılıkla Venedikli denizciler, Myra'da kalan küçük kemik parçalarını alarak kente getirmişlerdi. Böylece, Bari ve Venedik arasında 891 yıl süren anlaşmazlık sona erdi.

Myra Piskoposu Saint Nicholas'ın kemikleri, hem Bari'de hem de Venedik Lido'da bulunuyordu.

Ancak, yaklaşık 50 yıl konuyu araştıran Bari Üniversitesi Adli Tıp Patoloji Profesörü Francesco Introna, meslekdaşı Martino'ya göre çok daha fazla veriye sahipti.

Profesör Introna, Manchester Üniversitesi'nden yüz antropologu Caroline Wilkinson ile birlikte Saint Nicholas'ın baş modelini oluşturmak gibi ilginç bir proje başlattı.

Özel bir bilgisayar yazılımı kullanarak oluşturulan tasarıma bazı dijital ayrıntılar ve renkler eklendi.

4. yüzyıl Yunan - Akdeniz modasına uygun gri saç, sakal, güneş yanığı bir deri ve kahverengi gözler...

Proje tamamlandığında, Küçük Asya'da yaşayan Likyalı Aziz'in tahmini görüntüsü netleşmişti.

Bu yüz, Nicholas'ın yaklaşık 60 yaşındaki halini gösteriyordu. Sert bir çenesi, kırk bir burnu vardı. Yaklaşık 1.68 m. boyundaydı.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SAINT NICHOLAS KİLİSESİ

5. yüzyıl ortalarında, yaklaşık 450'li yılların öncesinde 2. Theodosios (408 – 450) Likya ve Lykaonia eyaletlerini ayırmış, Myra kenti Likya'nın metropolisi olmuştu.

5. yüzyılda Myra'da Saint Nicholas adına bir kilisenin varlığı bilinmektedir. 529 yılında bölgedeki büyük depremin ardından İmparator Justinianos bu yapıyı onartır. Dolayısıyla 530 öncesinde Kilise ya da martyrionun var olduğu kabul edilir.

İkinci yapı 9. yüzyıla ya da 10. yüzyıl başına tarihlenir. 8. yüzyılda işgaller ya da depremler nedeniyle hasar gören kilise, üç nefli kubbeli bazilika tarzında yeniden inşa edilir.

Kilisede bulunan 1042 tarihli onarım kitabesine göre, 1034 yılında Afrika'dan gelen Ziridlerin Myra'yı yağmalamalarının ardından, 4. Mikha'il'in kardeşi Orphanotrophos ile 9. Konstantinos Monomakhos ve eşi Zoe, kent binalarında ve kilisede yenileme çalışmaları yapmıştır.

Saint Nicholas Kilisesi'nin tarihine ışık tutan bir diğer kitabe, batı avluda bulunan mezar nişi içindeki duvar resminde yer alır. 1118 tarihli kitabe, mezarın manastırda görevli olduğu anlaşılan Konstantinos Chartolarios ile oğlu Leon Chartopylax ve Oikonomos'un mezarı olduğu belirtilir. Bu ünvanlar yapının 12. yüzyılda manastır olarak kullanıldığını belgelemektedir.

Kilisenin güneyindeki mezar odasında Saint Nicholas'ın yaşam öyküsünü içeren sahneler 12. yüzyıla tarihlenir. Duvar resimleri, azizin siklusunu içeren Anadolu'daki tek örnektir. Mezar mekânının, mimari özellikleri ve duvar resimlerine göre 12. yüzyıl başlarında yapıldığı kabul edilir.

13. yüzyılda bir doğal afet sonucu Myros çayının yatağı değişmiş ve kuzeyden çamurlu sel sularının gelmesi sonucu, Myra kenti ile birlikte kilise ve kuzeydeki ek yapılar 6 metre yüksekliğinde alüvyon toprakla dolmuştur.

Aynı yüzyılda Türklerin eline geçen Myra'da, kilisenin ibadet etmek için serbestçe kullanıldığını ve kilisede bazı onarımların yapıldığını anlıyoruz.

Myra'nın bilim dünyasına tanıtılması 19. yüzyılın başlarına rastlar. 1812 yılında İngiliz araştırmacıların hazırladığı ve kenti çevresiyle birlikte gösteren haritada, Nicholas Manastırı çevre duvarlarıyla gösterilmiştir. Haritanın çizildiği yıl, İngiliz gezgin C.R. Cockerell, Saint Nicholas'ın mezarını ziyaret etmiştir.

1841'de Charles Fellows kiliseden söz eder ve Nicholas'ın bölgede en çok saygı gören aziz olduğunu belirtir. Bir süre sonra Myra'ya gelen Spratt ve Forbes, kilise zemininin toprak seviyesinden 150 – 180 cm. aşağıda olduğundan ve kilisede yapılan ayinlerden söz eder.

Kilisenin ilk planı ve boylamasına kesiti, Texier tarafından, 1849 tarihli seyahatnamesinde yayınlanır. Kesitte, kilisenin yaklaşık 6 metre yüksekliğe kadar toprakla kaplı olduğu görülür. Çizimde ayrıca yapının günümüze gelmeyen kubbesi de yer alır.

Kilisenin ana mekânının güneyinde iki nef vardır. İkinci nefte, niş içindeki lahitin Aziz Nicholas'a ait olduğu söylenir ise de bu yapıda bulunan kaynaklara göre “önü mermer parmaklıklarla kaplı bir nişte bulunan Aziz Nicholas'ın düz ve sade mermerden yapılmış lahti” yapının yüzyıllar boyu saygı görmesine neden olmuştur. Ancak gerçek lahitin nerede olduğu hiçbir zaman anlaşılamamıştır.

Rivayete göre, 1087 yılında, Bari şehrine götürülmek üzere Aziz Nicholas'ın kemiklerinin bulunduğu lahit açıldığında çok güzel bir koku ile karşılaşılmış. Kaynaklarda bu koku için “myrrh” terimi kullanılmaktadır.

Aziz Nicholas'ın kemiklerini İtalya'ya götüren kişiler, mezarı bazilikanın taş taban döşemesinin altında bulduklarını söylemişlerdir. Eğer bu doğru ise, lahit orijinal yerinden oynatılmış olabilir. Öte yandan, 9. yüzyılda Hıristiyan bir din adamı, Aziz Nicholas'ın tabutundan aldığı “myrrh” şişelerinin ailesini koruyacağına inanmıştır ki bu da bize mezarın yerin üzerinde olduğunu gösterir.

Bugün Demre, çok sayıda Hıristiyan tarafından kutsal sayılan ve ziyaret edilen bir bölge. Bu yoğun ilgi de göz önüne alınarak, kent girişine 1981 yılında Saint Nicholas heykeli konuldu. Demre'nin, Saint Nicholas heykelleri ile bilinen serüveni de böylece başladı.

Konulan ilk heykel, sorunsuz olarak 19 yıl boyunca Saint Nicholas'ı temsil etti. Daha sonra Rusya'nın ünlü heykel sanatçılarından Gregory Pototsky'nin bronzdan yaptığı Aziz Nicholas heykeli, dönemin Moskova Belediye Başkanı Yuri Luskhov tarafından Demre'ye hediye edildi. 350.000 dolara mal olan heykel, 2000 yılında Kilise'nin karşısındaki meydana dikildi.

Moskova Patrikhanesi'nden Peder Ioniski, yaptığı konuşmada Noel Baba'nın yaşadığı Kale (Demre) ilçesini "kutsal topraklar" olarak niteliyordu.

"Aziz Nicholas, sevgi ve hoşgörüyü ruhunda taşıyordu. Şimdi bizi burada yeniden, bu kutsal topraklardan bar-

şa ve sevgiye çağırıyor.”

Beş yıl sonra, Demre Belediyesi'nin aldığı bir kararla heykel yerinden kaldırıldı ve yerine kırmızı elbiseli, beyaz sakallı bir "Noel Baba" heykeli kondu. 2008 yılında heykel konusu bir kez daha gündeme geldi. Kültür Bakanlığı, gerçek Saint Nicholas'ın tasvir edileceği yeni bir heykel yapılmasına karar verildi.

Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisi Müdürü Heykeltıraş Necdet Can ve oğlu Umut Devrim Can tarafından yapılan heykel, bilindik Noel Baba tasvirinden oldukça farklıydı. Akdenizli bir Noel Baba imajı çizilmişti. Heykeltıraş Necdet Can, yaptıkları heykelin gerekçesini şu sözlerle açıklıyordu.

"Tasarlanırken tarihsel gerçekler göz önüne alındı. O döneme özgü, yörenin iklim koşullarına uygun giysiler giydirildi. Ren geyiklerinin çektiği, kalın giysileri olan Noel Baba, tarihsel Noel Baba ile örtüşmüyordu. Yüz hatlarının bizden biri gibi olmasına özen gösterdim. Atkısı ve başındaki şapkasıyla da din adamı olduğunu

gösteriyoruz.”

Heykelde Saint Nicholas figürünün yanısıra, sol omzunda oturan küçük bir erkek çocuğu ve sağında ayakta duran bir kız çocuğu da yer almıştır. Çocukların elinde ise hediye paketleri görülür. Bir sal üzerinde duran heykelin çevresinde deniz dalgaları, salı çeken iki denizati ve bir Likya gemisi de yer alır.

Ruslar, 1853 yılında, Kırım Harbi sırasında kilise ile ilgilendi. I. Nicholas tarafından, onarım amacıyla para gönderildi. Burada bir Rus kolonisi kurmak için, Anna Golicia adındaki Rus kontesi adına toprak satın alındı. Ancak Osmanlı Devleti durumdan şüphelendi ve Rusların elindeki toprakları geri aldı.

Sadece kilisenin onarımıyla ilgili istekleri kabul edildi. Böylece 1862 yılında August Salzmann adında bir Fransız, Nicholas Kilisesi'nin onarımı ile görevlendirildi.

Restorasyon çalışmaları 1876 yılında tamamlandı. O yıl Rus Çarı II. Nicholas, bir çan ve Slavca yazılmış bir mermer plaket hediye etti.

Kilise Slavcasıyla yazılan bu metin, yapının güneydoğu yönünde bulunan bir lahitin kapağında bulunmaktadır. Metinde Saint Nicholas'a hitaben şunlar yazılıdır:

"İnancın ve lütufkarlığın bir örneği, dünya nimetlerinden vazgeçmenin bir ustası olarak, Tanrı seni insanların önünde lider yaptı. O, bütün doğruların çekirdeğidir. Böylece sen, tüm nimetlerden vazgeçerek Tanrı'ya ulaştın. Fakirliğinle, zenginliğe ulaştın. Yüce Baba Nicholasus, Tanrı'dan bizim ruhumuzu kurtarmasını dile..."

KAYNAKLAR

ALPASLAN, Sema; *Antalya İli ve Likya Bölgesinde Bizans Dönemine Ait Mimari Plastik Eserler*. T.C. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü 17. Araştırma Sonuçları Toplantısı 1. Cilt (1999)

ANRICH, G.; *Hagios Nikolaos. Der heilige Nikolaos in der griechischen Kirche, I. Die Texte* (Berlin, 1913)

ARKEOLOJİ VE SANAT YAYINLARI; *Demre – Myra Aziz Nikolaos Kilisesi*

BAUM, L. Frank; *The Life And Adventures of Santa Claus*

BEAN, G.E.; *Lycian Turkey, London 1978*

BORCHHARDT J.; *Myra: eine lykische Metropole in antiker und byzantinischer Zeit. (Istanbuler Forschungen, 30.) Berlin: Mann. 1975.*

CALDER W. M. -BEAN, George E.; *A classical map of Asia Minor, Londra: British institute of archeology at Ankara, 1957.*

ÇELİK, Nevzat (Editör); *Arkeolojisinden Doğasına Myra / Demre ve Çevresi*

ÇELİK, Nevzat; *Taşların İzinde Likya*

ÇORAĞAN, Nilay; *Demre Myra Aziz Nikolas Kilisesi ve Duvar Resimleri Işığında Aziz Nikolaos'un Yaşamı ve Kişiliği*

ENGLISH, Adam C.; *The Saint Who Would Be Santa Claus*

FORTUNATI, V.; *Bari San Nicola. Bologna*

GÜR, Selçuk; *Anadolu Uygarlıkları ve Antik Şehirler*

MOORE, Clement Clarke; *A Visit from St. Nicholas (1823)*

NAST, Thomas; *Santa Claus in Camp, Harper's Weekly January 3, 1863*

NAST, Thomas; *Santa Claus and His Works, Harper's Weekly December 25, 1863*

PESCHLOW, U.; *Die Architektur der Nikolaoskirche in Myra*

OXFORD DICTIONARY OF ENGLISH 2e; *St. Nicholas, Oxford University Press, 2003*

OZANSOY, E.; *Malalas'ın Khronographia'sında Iustinianos Dönemi Doğa Olayları, Adalya 1(1996),*

ÖTÜKEN, Semiha Yıldız; *Myra-Demre Makaleleri (1996 – 2008)*

ÖTÜKEN, Semiha Yıldız; *Myra- Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı (1989-1993)*

TEXIER, C. – PULLAN, P.; *Architecture Byzantine, Londra (1864)*

TEXIER, C.; *Description de L'Asie Mineure III., Paris (1849)*

TÜRKER, Ayşe Ç.; *Demre – Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Bizans Dönemi Sırsız Seramikleri*

SEVCENKO, I. - N.P.; *The Life of St. Nicholas of Sion. Massachusetts (1984)*

REFERANS ALINAN ANTİK KAYNAKLAR

Praxis de Stratelatis

Vita Nicolai Sionitae

Vita per Michaellem
(Michael the Archimandrite)

Methodius ad Theodorum
(Patriarch Methodius I of Constantinople)

Encomium Methodii
(Patriarch Methodius I of Constantinople)

Vita Compilata

Vita Metaphrastes
(Simeon Logotheta Metaphrastes)

Encomium Neophyte
(Neophytos)

İNTERNET SİTELERİ

britannica.com

catholic.org

catholicism.about.com

en.wikipedia.org

factmonster.com

kulturvarliklari.gov.tr

muze.gov.tr

newadvent.org (Catholic Encyclopedia)

tr.wikipedia.org

saintnicholasway.com

stnicholascenter.org

PROJE RESİMLERİ

WWW.NOELBABA.COM.TR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

